

Glasnik mira

ISSN 1840-1414

Živ je, uskrsnuo je

Uskrsnuće

Međugorski model
evangelizacije: kada
staro postane novo

Znanost i teologija
zajednički potvrđuju
Kristovo uskrsnuće

IMAŠ LI „USKRSNE
NAOČALE“?

MOLITI SRCEM

BUDITE MOLITVA, BUDITE
SVJETLO I SVJEDOCI

NAŠ CILJ JE NEBO

Sretan Uskrs!

Uskrs | Gospina škola | Poruka za sadašnji trenutak | Događanja |
Iz života Crkve | Teološki podlistak | Hrvatsko kršćansko nazivlje | Lectio divina

Draga djeco! U ovom milosnom vremenu molite sa mnom da dobro pobijedi u vama i oko vas. Na poseban način, dječice, molite sjedinjeni s Isusom na njegovom križnom putu. Stavite u svoje molitve ovo čovječanstvo koje luta bez Boga i bez Njegove ljubavi. Budite molitva, budite svjetlo i svjedoci svima onima koje susrećete, dječice, da milosrdni Bog ima milosrđa prema vama. Hvala vam što ste se odazvali mome pozivu.

GLASNIK MIRA
Utemeljitelj i nakladnik
Informativni centar MIR Međugorje
Glavni urednik
Mario Vasilj Totin
e-mail: mario.vasilj@medjugorje.hr
Tel.: 00 387 36 653 323
Služba preplate
Nikolina Širvić
e-mail: preplategm@medjugorje.hr
Tel.: 00 387 36 653 300
Lektura
Ana Marin
Grafičko oblikovanje
SBD, Mostar
Tisk
Fram Ziral, Mostar

List je prijavljen kod Ministarstva prosvjete, znanosti, kulture i športa Hercegovačko-neretvanske županije pod brojem R-05-05-42-2175-86/06 od 12. siječnja 2006.
Godišnja pretplata (12 brojeva): Hrvatska 20 €, BiH 30 KM, europske zemlje 40 €, Švicarska 60 CHF, USA, Kanada i Južna Amerika 80 USD, Australija 120 AUD.
UPDATE
Iz BiH u KM: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. - Glasnik mira. Naziv banke: Unicredit Bank, Žiroračun broj 3381202200129568.
Iz Hrvatske u €: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. - Glasnik mira. Adresa: Gospin trg 1, 88266 Međugorje, Bosna i Hercegovina, Naziv banke: OTP banka d.d., IBAN: HR0524070001100663037, SWIFT: OTPVHR2X.
Iz Švicarske u CHF: Katholische Kroatentransmission, Postfach 9057, 8036 Zürich. Naziv banke: UBS AG Zürich - Wiedikon (0270/00), Kontonummer: 805418.40A (svrha uplate: Glasnik mira), IBAN: CH63 0027 0270 8054 1840 A, BIC: UBSWCHZH80A, UBS Postkonto Nr: 80-2-2
Za sve valute iz drugih zemalja: Za sve valute iz drugih zemalja: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. - Glasnik mira. Naziv banke: UniCredit Bank, SWIFT: UNCRBA22, IBAN: BA393380604802774622 (svrha uplate Glasnik mira).
Preplate za Glasnik mira možete izvršiti i preko paypal računa na linku: www.paypal.me/mirimedjugorje (svrha uplate: za Glasnik mira)
Adresa: Glasnik mira, Gospin trg 1, 88266, Međugorje, BiH
Internet: www.medjugorje.hr, www.medjugorje.hr/hr/glasnik-mira

U skladu s dekretom pape Urbana VIII. i uredbom II. vatikanskog koncila, nakladnik izjavljuje da nema nakanu preteci sud Crkve o nadnaravnosti prirode događaja i poruke o kojima je riječ na ovim stranicama. Taj sud pripada kompetentnom autoritetu Crkve, kome se autor potpuno podvrgava. Riječi poput "ukazanja, čudesna, poruke" i slično imaju ovdje vrijednost ljudskog svjedočenja.

Iz sadržaja

Fotografija na naslovnicu: www.freepik.com

Uskrs

Živ je, uskrsnuo je, **FRA T. PERVAN**
Uskrsnuće, **FRA Z. PAVIĆ**
Imaš li „uskrsne naočale“?, **M. MILETIĆ**
Znanost i teologija zajednički potvrđuju Kristovo uskrsnuće, **D. PAVIĆ**
Lutalice ili putnici, **P. TOMIC**
Naš cilj je Nebo, **K. MILETIĆ**

Događanja

Gospina škola

Međugorski model evangelizacije: kada *staro* postane *novo*, **FRA A. MUSA**
Moliti srcem, **FRA M. ŠAKOTA**
Čuvati čistoću Gospina ukazanja i Njene poruke prenositi dalje

Poruka za sadašnji trenutak

Budite molitva, budite svjetlo i svjedoci

Iz života Crkve

Teološki podlistak

Otačstvo žene koja je živjela samo od Euharistije (II.), **FRA T. PERVAN**

Hrvatsko kršćansko nazivlje

Dnevna misna čitanja
Spas, spasenje, spasitelj..., **M. MAMIĆ**

Poštovani čitatelji *Glasnika mira*, hvala na pitanjima, prijedlozima i savjetima koje nam šaljete. Pozornost posvećujemo samo i isključivo potpisanim pismima.

Uvodnik

UREDNIK
MARIO VASILJ TOTIN

USKRS – SRCE NAŠE VJERE

„Kad se srce ispuni obraćenjem i ljubavlju, grije, zlo i smrt nestaju, a nastanjuje se život, nastanjuje se Bog među nama. A to je Uskrs.“, poučava naš fra Slavko Barbarić.

Prigodna je to poruka nama i našim hodočasnicima. Pozajemo zemljopis, ali isto tako zapovijedi i putove Gospodnje. Ipak, luta-mo zemljom kao učenici na putu u Emaus. Gospodin nam i danas govori. Osjećamo da nam gori u srcu i duši. Ostavljeno nam je da prostor nemira i sumnje ispunimo vjerom i povjerenjem, da svoj život stavimo u ruke Božje.

„Nekad smo i mi kao ona dvojica učenika: satrveni i razočarani. Često nam dode da se nekom izjadamo. I pričamo i pričamo. A to sluša Isus. On to sve zna. Ali on zna da je čovjeku, kad se izjada, lakše.“, s vjerom i zanosom propovijedao je veliki fra Rufin Šilić.

Upravo Emaus je prigodna duhovna ilustracija i našega Međugorja, jer ovdje dolaze novi učenici sa svih strana svijeta i traže Isusa. Mogu se izjadati Onome koji svakoga sluša, okrepljuje i hrabri. Sabiru radost i snagu, a onda odlaze svjedočeći pobjedu života nad smrću.

U danima iza Usksra osjećaju drhtaje zemlje koja je prva znala da se dogodio Uskrs! Otkotrljao se zagrobni kamen starog svijeta i počelo je nešto novo. Uskrsl Isus je raširio ruke i obgrlio svijet, zrakama ljubavi i nade, a i mi se tako svrstavamo u povjesnu kolonu pobednika: imamo jednu i jedinu vječnu i veliku pobjedu, čistu kao suza i neporočnu kao zemlja na dan stvaranja. Nitko joj i nikad ne može prigovoriti, jer plaćena je križnim putem i kaležom muke.

Sve to mi predobro znamo, ali u nama se opet diže kovitac misli koje treba sredjivati, pročistiti i od njih stvarati čvrste odluke za život. Postaje nam jasno gdje je poprište borbe: naše je srce mjesto temeljnog izbora, gdje se pronalazi smisao pokretima i djelima. Uskrs je srce naše vjere, a to srce je Krist! Srce uvijek ima dublje zahtjeve, jer ono je pravedan i nepogrješiv sudac... Kad bi srce bilo isповjednik, ispovijed bi bila duga i zahtjevna!

Prinosimo svoj vapaj i žrtvu moleći i čekajući da među nama zavlada ozračje pobjedničke, petnaeste - uskrsne postaje! Neka podari i drugim narodima isto kao i nama, jer znamo da Uskrsl sve ljude jednakom ljubi i da Njegova pravda nema naših ljudskih mjera.

I nama je, posebice zbog duhovne obnove koja se iz Međugorja širi svijetom, ljubiti i biti apostolima mira, razaznavati duhove i prokazivati zloto. Istodobno prema svim hodočasnicima iskazivati pažljivu i milosrdnu ljubav, kršćansko gostoprимstvo i kulturu. Međugorje je postavljeno usred svijeta da služi dobroti i ljubavi. Svakodnevno se ovdje čuju poruke da se prošlost ne vraća, da je budućnost neizvjesna, i da je sve u Božjim rukama. Stoga, uskrsno 'Aleluja' nameće se i u ovom času kao jedina utjeha u osobnoj i društvenoj agoniji, u duhovnim i idejnim lutanjima.

Po Usksru smo pobjednici! Doživimo i proživimo istinski pet-naestu postaju nade, a njezinu poruku uvedimo u svoje duše, duše svojih obitelji i cijele Crkve. Uđimo hrabro u borbu protiv grijeha, učinimo sve da nam ljubav bude odrednica naših nastojanja, a zajednički cilj svima neka nam bude vječni zagrljaj Uskrsloga Krista.

Radujmo se i kličimo: Aleluja, Aleluja! Neka mir bude s nama i među nama!

USKRSNO PROMIŠLJANJE

ŽIV JE, USKRSNUO JE

U Novom zavjetu možemo slijediti trajni duhovni proces, duhovni rast prema vani, ali i prema unutra. Naići ćemo na razmišljanja o tome tko je Isus, odakle on, zašto je došao, zašto je umro onakvom smrću i čemu onakva njegova sramotna i tragična smrt. Sve se pak prelama kroz jednu prizmu, kroz prizmu, kroz ledac jedne činjenice: Taj Isus Krist u koga vjerujem živi. Pobijedio je Sotonu, grijeh i smrt, uskrsnuo je, svojima se ukazivao, a slanjem Duha Svetoga stubokom je promijenio život onih koji su se s njim susreli. To je epohalna prijelomnica u tijeku vremena. Gotovo prevrat. Preko njih poziva sve na promjenu života.

FRA TOMISLAV PERVAN

Isus korjenito mijenja sve s kojima dođe u dodir. Sve prerasta u povjerenje i u vjerovanje u njega, u priznanje njega kao Gospodina i Gospodara. Sve izrasta i razvija se u nauk i riječ o Isusu Kristu kao Jedinome koji ima ključeve života i smrti, tj. ključeve smisla ljudskog života. Nauk postaje obvezatan, a ustrajati u vjerovanju u njega postaje stvar od koje zavise život i smrt. Nema odstupanja.

INKULTURACIJA RADOSNE VIJESTI
Susret s Isusom nabacuje mnoštvo pitanja na koja treba odgovoriti. Međutim, vremenom postaju pitanja drukčija u Palestini, drukčija u Maloj Aziji, različita u Grčkoj ili u Rimu. Svaka se od zajednica koja vjeruje u Isusa Krista suočava sa svojom problematikom, svojim duhovnim ozračjem u kome živi te ponudom rješenja koje nudi Isus preko svojih apostola. Svatko ima drukčiju duhovnu potku, drukčije pretpostavke s kojima pristupa Isusu Kristu i njegovu liku. Svi vjeruju isto, ali govorile drukčijim jezicima, različnom problematikom pa odатle i raznovrnost teologija u Novome zavjetu.

Svi su oni međutim u Isusu pronašli zajednički jezik vjerovanja, zajednički odgovor na životna pitanja i oslonac koji vrijedi za sve: Isus je zajednički svima, on je jedan

i jedini, jedincati. Za nj se isplati živjeti i umrijeti. To bijaše misao vodila svih prvih kršćana, svih kršćanskih misionara u moru pogonstva. Ma gdje se kršćani nalazili, u ma kojoj duhovnoj situaciji živjeli, svima je zajedničko jedno priznanje, vjero-isповijed: Kristovi križ, smrt i uskrsnuće, zbilja su njihova života, stozina i osovina oko koje se sve okreće. Onima pak koji to uvjerenje ne dijele, sve je jedna sumanuta ideja, ludost, sablazan, bezumlje i skandal.

ISUS - JEDINI KOJI MIJENJA ČOVJEKA

U Novom zavjetu nema spram jednoga nikakve dvojbe: Isus Krist jest i ostaje glavni. Vjera u njega je ne-pokolebljiva. Sve što znamo o Isusu znamo iz svjedočanstava onih koji su ga slijedili, kojima je postao sve u životu. Ti prvi učenici (su)dionici su jedne velike duhovne revolucije prema kojoj su sve druge političke revolucije dječja igra i zanemarivost. Zašto? Zato jer je prevrat ovaj prevrat čovjekova srca. Čovjek se treba odvratiti od zla, od sebičnosti, od sebe. Treba stvarati novi poređak, utemeljen ne na moći, sili ili prisili, nego na ljubavi i povjerenju. Revolucija u odnosima jer je temelj i osnovica svega života Isus Krist, živi i prisutni, jer je on blizak svima koji mu se povjeravaju i predaju.

Prvi vjernici - što možemo iščitati sa svake stranice Novog zavjeta – osobe su, kojih je život snažno zahvatio i stubokom izmijenio jedan: Isus Krist. Imali su živo iskustvo Božje dinamike, Božjeg Duha koji preobražava sve, koji stvara novo. Iskusili su da je Krist među njima pokretačka snaga u Duhu. To bijaše prava duhovna revolucija, prevrat u onodobnom svijetu. Vjera, odnosno priznanje Isusa Krista ujedno je vjera u sveopću preobrazbu svijeta i života pod tim novim, zajedničkim nazivnikom. Uskrsnuće je postalo temeljem najdinamičnijeg pokreta na svijetu, ono je postalo osnovicom kršćanstva i izvorom njegove nepobjedive snage u svim vremenima. Kvantni skok i iskorak iz postojećega.

Isus nije došao promijeniti fizikalne ili prirodne zakone. Isto tako nije došao ni zbog toga da u svijet odašilje neku novu sljedbu koja bi se ponosila svojim utemeljiteljem koji ima divne misli, programe, koji je činio čudesa i sl., koja bi se potom dičila svojim uspjesima na svim poljima ljudskog djelovanja. Ne. Nego on nas je htio dovesti do naših ljudskih granica i spoznavši te svoje granice podariti nam novi život.

KRŠĆANI SVJEDOCI I MUČENICI
Kršćani su stoljećima svjedočeći vjerovali i vjerujući svjedočili ovoga Jednoga. Na tome su gradili svoju egzistenciju, svoj život. Temeljna istina i uvjerenje bijaše: Taj Isus je živ, on je uskrsnuo. To bijaše istina njihova života. Istina da je Isus u meni, u mome životu ne koristi ništa, ako ne kušam svednevice njegovu prisutnost. Nije potrebno znati iz njegova života historiografske ili biografske podatke, kao da bi nam oni bili od pomoći ili koristi. Pa i kad ih sve znaš, ne koriste tvojoj vjeri ni tvome stavu. Kad njih znaš, malo toga ili ništa ne znaš niti shvaćaš.

Isus nije došao promijeniti fizikalne ili prirodne zakone. Isto tako nije došao ni zbog toga da u svijet odašilje neku novu sljedbu koja bi se ponosila svojim utemeljiteljem koji ima divne misli, programe, koji je činio čudesa i sl., koja bi se potom dičila svojim uspjesima na svim poljima ljudskog djelovanja. Ne. Nego on nas je htio dovesti do naših ljudskih granica i spoznavši te svoje granice podariti nam novi život.

Isus mora biti pokretačka snaga, on nas mora siliti, tjerati, gorjeti u srcu. Poput onim učenicima na putu u Emaus. Već je davno rekao Gospodin preko Jeremije: "Nije li riječ moja poput ognja - riječ je Gospodina Boga - i nije li slična malju što razbija pećine" (Jer 23,29). Kad se njegova riječ i osoba razgori u srcu, ruše se zidovi nerazumijevanja, okamenjene utvrde ovog svijeta u čovjeku. Tek iz toga proizlazi svjedočanstvo njegove prisutnosti. Isusovo je uskrsnuće ispunjenje svih obećanja Starog zavjeta.

Bog je Bog živih, ne mrtvih, on je izvor života, i u tome Bogu temelj je nade da ne će predati čovjekov život smrti. Isusovo je uskrsnuće tomu glavno jamstvo. Tako Isusova smrt nije besmisleni kraj, nego početak.

Znati nije isto što i razumjeti. Da bismo razumjeli Isusa i sve što se s njime i u njemu dogodilo, moramo se zaputiti s njime. Cijelog svog života bio je putnik. Kao mladić je putovao Galilejom, s Josipom, pocrimom. Išao od kuće do kuće, promatrao ljudе, običaje, ponašanje, moral. Imao savršeno bistro oko, upoznavao i raspoznavao ljudе. Nije stoga Isus osoba za pozornicu, na kojoj ga promatramo iz publike, sa svog sjedala, nezainteresirani, nego je on osoba koja nas poziva da podemo i zaputimo se sa svog sigurnog i udobnog mjesta, iz svoga mirnog kuta, u pustolovinu života. Poziv na naslijedovanje.

Isusova mudrost nije knjiška, naučena ili školska, nije iz akademija ili naukovnih zavoda, već ju je stekao na prašnjavim putovima Galileje i neprestanog dodira sa svojim Ocem. Tek kad budemo spremni zaputiti se za njim, bit ćemo sposobni upoznati njegovo biće i njegov lik. Nemoguće je neke stvari naučiti. Neke se mogu samo vjernim uvođenjem i uvježbavanjem upiti u sebe, upuštajući se u avanturu vjere i naslijedovanja. Njegova osoba i lik prava su poruka. On je putnik kroz krajobaze naroda, uljubdi, duhovnu povijest čovječanstva, i sve prevraća na neponovljiv, revolucionaran način.

USKRS KAO KVANTNI ISKORAK I OBRAT

Kad su američki stručnjaci za atomsku energiju izvodili prve pokuse s atomskim bombama u američkim pustinjama Arizone i Nevade g. 1944.-1945., stvarala se svjetlost

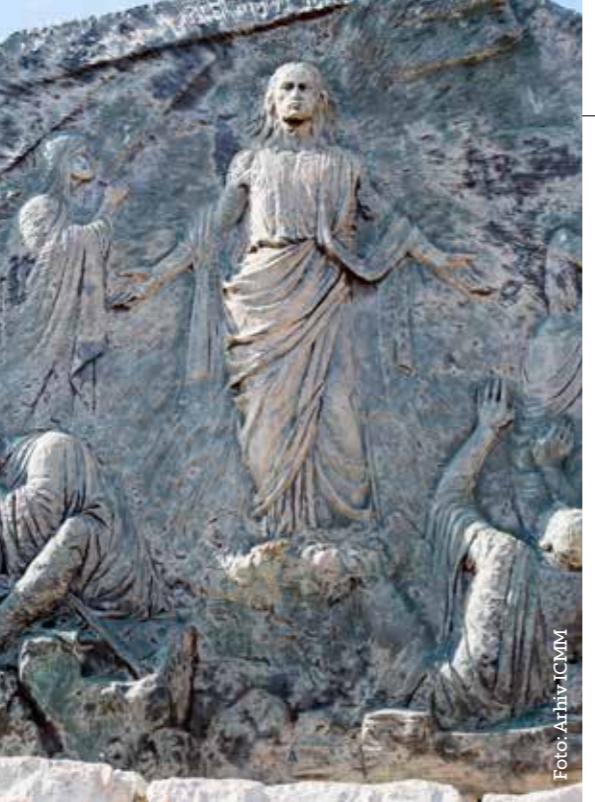

Foto: Arhiv ICMM

Ono što svijet čini svijetom, i što konkretna čovjeka čini čovjekom, uzima Isus na sebe i nadilazi, transcendira u svome tijelu. On u sebi nosi tijelo, smrtno, grješno, te u svome tijelu osuđuje smrt i grijeh. Svijet u svome protubožnom stavu iscrpljuje svoje mogućnosti na križu na kome Isus umire. Ondje je smrt izrigala sav svoj otrov i naizgled likovala, ali uzalud. U uskrsnuću se otvara novi život, budućnost prema Bogu. "Je li tko u Kristu Isusu, novi je stvor" (2 Kor 5,17), odnosno: novo je stvorenje nastalo.

daleko snažnija od sunčeve. I otac atomske bombe fizičar židovskoga podrijetla Robert Oppenheimer - roditelj su mu njemački migranti - rekao je da nakon tih pokusa čovječanstvo *odsada i zauvijek zna što je grijeh*. Atomska bomba ima strahovitu razornu snagu, iskusili su to japanski gradovi Hiroshima i Nagasaki na kraju Drugoga svjetskog rata. I danas od posljedica tih eksplozija i radijacije ljudi umiru.

Vidimo danas koliko prijepora oko korištenja upravo atomske energije u „miroljubive svrhe“, za proizvodnju struje nakon katastrofalnih događaja u Černobilu u Ukrajini te Fukušimi u Japanu prije nešto više od deset godina. Njemačka je zatvorila svoje atomske centrale

pa je danas u energetskoj krizi. Oppenheimer je ponovno u žarištu zbivanja po filmu koji nosi upravo njegovo ime, kompleksna osoba koja je s jedne strane promicala znanost fizike i kemije, a s druge strane vidjela opasnosti koje prijete od atomske energije i strahota koje ta energija proizvodi kad se upotrijebi u ratne svrhe. Film je ovoga proljeća dobio nekoliko Oscara u Americi.

Isusovo se uskrsnuće dade usporediti upravo sa snažnom atomskom, kozmičkom eksplozijom, ali u pozitivnom smislu riječi. Kvantni iskorak! Oslobođene su sile dobra, života, ljubavi, praštanja. Isus osvjetljuje i prosvjetljuje oči i srca svojih učenika. Uskrs daje smisao našemu životu, smisao postojanja Crkve. Bez Uskrsa sve bi naše vjerničko bilo obični zemaljski trud i muka, zapravo u konačnici i suvišno.

Uskrs daje ton i značenje cijeloj Isusovoj egzistenciji. Ujedno i cijeloj budućnosti koja slijedi nakon Isusa. On daje potvrdu Isusovu djelu: To je djelo Božje, to su riječi Božje, i sam Bog zapečećuje tim činom Isusovu riječ i navještaj. Uskrs proizvodi u učenicima obrat. Na Kalvariji i pred križem slomila se i urušila njihova djetinja vjera. Slom i pokop svih iluzija glede Isusa u njihovim zemaljskim protegama. "A mi smo očekivali, mi se nadamo..." – zaključuju ona dvojica na putu u Emaus. Prebiru misli koje ničemu ne služe, koje ne pomažu dalje u životu. Što je, prema njihovu poimanju, preostalo od Isusova djela? Uspjeh protivnika, druge strane. Drugi su postigli svoj cilj, a s Isusom je gotovo... I upravo u takvoj situaciji i bezizlazuju pristupa Isus, neprepoznat.

Učenici su živjeli sa slikom Krista i Mesije koja nikomu ne pomaže niti ikomu služi. Vjeruju u svoju sliku Mesije, ali je ta slika zaprječka pravoj vjeri. Obrat nije uslijedio na temelju nekakva čuda, nego snagom riječi. Pisma. Uzakanja. S čudom su se susrele žene na grobu, vidjele su anđele, imale su nadzemaljske vizije, ali obrat u životu nudi jedino i samo Pismo! Susjedno i Isusova osoba za njegovih osobnih ukazanja izabranima. Isusova riječ postaje za stolom vidljivi dar koji može hraniti život. Uskrsli ostaje neuhvatljiv, ali nakon njega ostaje jedno: Povjesna akcija, povijesno djelo!

Vidimo danas koliko prijepora oko korištenja upravo atomske energije u „miroljubive svrhe“, za proizvodnju struje nakon katastrofalnih događaja u Černobilu u Ukrajini te Fukušimi u Japanu prije nešto više od deset godina. Njemačka je zatvorila svoje atomske centrale

ISUS NADILAZI SVE KATEGORIJE

Sažeto se može reći: Ono što svijet čini svijetom, i što konkretna čovjeka čini čovjekom, uzima Isus na sebe i nadilazi, transcendira u svome tijelu. On u sebi nosi tijelo, smrtno, grješno, te u svome tijelu osuđuje smrt i grijeh. Svijet u svome protubožnom stavu iscrpljuje svoje mogućnosti na križu na kome Isus umire. Ondje je smrt izrigala sav svoj otrov i naizgled likovala, ali uzalud. U uskrsnuću se otvara novi život, budućnost prema Bogu. "Je li tko u Kristu Isusu, novi je stvor" (2 Kor 5,17), odnosno: novo je stvorenje nastalo.

Ono što su židovska proroštva slutila, čemu su se nadali apokaliptički spisi i cijelo ozračje nabijeno apokaliptičkim, kataklizmičkim očekivanjima, o čemu su poganski pisci i pjesnici, vidovnjaci sanjali, razne Sibile, proroci i proročice u poganstvu najavljujivali (usp. Četvrtu Vergilijevu Eklogu), navješćuje evangelje o Uskrsu kao svemirsku zbiljinu, otvorenu i dovršenu, zaključenu u osobi, liku i djelu Isusa Krista (usp. Fil 2,11). To postaje zbiljnost i konačno ispunjenje, ali opet kroz muke, patnje, suze, križ, umiranje.

Jednom je zauvijek otvoren put do Boga, a u Isusovu životu i smrti odjeknula je riječ oproštenja i pomirenja, izvedeno je djelo spasenja i otkupljenja, dogodila se napokon Božja povijest u svijetu. Elementi i sile ovog svijeta lišeni su svoga oružja, zarobljeni i moraju svjedočiti o svome porazu, hodeći kao poraženi u slavodobitnom mimohodu Kristovu (usp. Kol 2,9-15). Za razliku od tadašnje globalne nazovireligije gnoze koja odbacuje vidljivi svijet, kršćanska poruka ispunja stvoreni svijet novom energijom, podarjuje novu nadu usred tame i noći. Istodobno pak Krist i kršćanstvo očituju izgubljenost i beznadnost svijeta koji ga ne prihvata. Zato Isus Krist prema svjedočanstvu napose Ivana Evangelja ostaje krizna i kritična točka i sudište svijeta.

VJERNICI - MISIONARI U SVIJETU

Vjernici su oslobođeni, oni su djeca slobode, lišeni obveza prema svijetu, nisu ovisni o elementima ovog svijeta. Noć odmiče, dan se bliži, sviće. Isus je gospodar svih i svega. Ta vjera stvara zajedništvo, novo bratstvo svih. Riječ koja je uslijedila nakon

U Kristovu uskrsnuću Bog poziva na povjerenje njemu, na blizinu, ljubav. U uskrsnuću je Bog jednom zauvijek stao na čovjekovu stranu. I to na stranu obespravljenih, poniženih, pogaženih, ubijenih, onih kojih nema ni u čijem sjećanju, koje je ljudska okrutnost pregazila, i kojima je jedina utjeha i nada bio i ostao samo Bog.

Isusova uskrsnuća riječ je kršćanskih misionara i svjedoka. Riječ je to onih koji su drugovali s Tajnom, Kristom, njome zahvaćeni i drugima navješćuju tajnu smisla stvorenja, stvorenoga i svake pojedinačne egzistencije. Stoga svjedoci imaju nutarnji poriv govoriti o onome što su čuli i vidjeli. Radosna se vijest mora navijestiti, pronijeti svijetom.

Plod su uskrsnuća misije u svijetu. "Zato, krenite u cijeli svijet"..., govori Isus oporučno apostolima. Plod susreta s Uskrsom jest zahvaćenost, nemogućnost ne govoriti o svojim iskustvima s Isusom. Nakon uskrsnuća slijedi jasni nalog: Misije kao preobrazba svijeta, navještaj novog neba i nove zemlje. "Kao što je mene poslao Otac, i ja šaljem vas"...

Zato su misije neminovnost, nužnost nakon Isusova uskrsnuća. Apostoli krstarice cijelim svijetom. Pavao žuri, obilazi sav poznati uljudevi svijet, a konačni je cilj Rim. Rim je sažeti pojam i utjelovljenje cijelog carstva, pojma i predstavnika političke moći. To je svijet sa svojim bogovima i demonima, zlom i grijesima. Sa svojom kulturom i nekulturom, humanizmom i grozotama, filozofijom, svojom misli, ali i barbarizmom, gladijatorima i divljim zvijerima.

To je sažetak svih čovjekovih mogućnosti, ali i nesagledivosti i nedoučivosti ljudskog uma. Spasa i spasenja nema gdje samo čovjek vlasta. Sviđet, Rim trebaju Isusa Krista. Proglasiti ljudima ovoga jedinog, Kyriosa, Gospodina i Gospodara,

učenima i neukima, mudrima i neukima, kulturnima i barbarima: to je smisao Isusova poslanja i apostolskih misija.

U Božjem je planu već dano odlučeno kako je Evangelje sposobno položiti kušnje i ispite pred izazovom svijeta. Onodobna Atena, Korint, Efez, Rim, Antiohija, Aleksandrija samo su paradigm

za suvremenu duhovnu situaciju i današnje duhovne areopage. Ni današnji svijet ne treba ništa drugo, nego prožganost tom istom i silom koja je Božja snaga, *dynamis*, za spas svakomu tko vjeruje (Rim 1,16).

VJEĆNI ŽIVOT - NE SUDBINA

Ondašnja cijelokupna misao bijaše zaokupljena tragičnošću čovjekove egzistencije, sudbina (grčki: *ananke, moira, ate* odnosno latinski *fatum*, osnovica su i potka velikih antičkih dramatičara i tragičara) vlasta svime, nemoguće joj je izbjegnuti. Kršćanstvo nastupa kao konačno oslobođenje od svih sila tragike, gnoze. Duša i čovjek nisu bačeni u tamu, patnju, tragediju, otuđenje. Bog se objavio, makar u biti ostaje misterij, otajstvo. Njegova objava u Isusu jest zov i povratak iz zasljenjenosti, tame, noći, pomračenja srca, grijeha koji je u biti bijeg iz Božje blizine u konačno otuđenje i neslobodu.

Isus ostaje prisutan u svojoj riječi i u riječi apostola. "Ako Krist nije uskrsnuo, isprazno je naše zborenje, naše govorenje, naša vjera" (usp. 1 Kor 15,14). Ako Krist nije uskrsnuo, tada je Isusovo ime prazno ime, ostaje bez značenja i sadržaja za sve nas, tada to ime nije ono komu se ima pokloniti svaku drugu ime na nebu, zemlji i pod zemljom (Fil 2). Ako nije uskrsnuo, sva je naša vjera, svi sakramenti prazna iluzija, magijska praksa, muka i napor.

Zato je uskrsnuće Božji odgovor na patnju, besmisao, bol, grijeh i smrt. U Kristovu uskrsnuću Bog poziva na povjerenje njemu, na blizinu, ljubav. U uskrsnuću je Bog jednom zauvijek stao na čovjekovu stranu. I to na stranu obespravljenih, poniženih, pogaženih, ubijenih, onih kojih nema ni u čijem sjećanju, koje je ljudska okrutnost pregazila, i kojima je jedina utjeha i nada bio i ostao samo Bog.

USKRSNUĆE

Pisati o uskrsnuću Gospodinovu na prvi pogled izgleda jednostavno, a onda se pisac susretne sa svom teškoćom zadane teme. Muči se u potrazi za načinom, za riječju i izrazima kojima bi opisao tu nadnaravnost.

FRA ZVONIMIR
PAVIĆIĆ

Još su mi u mislima urezane riječi moga profesora kojima nam je objašnjavao stvarnost i izuzetnost Kristova uskrsnuća: da je u Isusovo vrijeme bila izumljena kamera, ona ne bi mogla uhvatiti trenutak njegova uskrsnuća, jer je ono stvar nadnaravnoga, onoga što nadilazi ovaj naš materijalni svijet. Zato je s uskrsnućem sve i lagano i teško shvatiti. Lagano je onima koji vjeruju. Teško je onima koji traže dokaze, koji žele staviti prst umjesto čavala kako bi povjerivali. No izgleda da naš Gospodin uvijek ostavi nešto što će pobuditi

naš interes ili čak izazvati sumnje. A sve to kako bi naša vjera rasla. Blaženi koji ne videše, a vjeruju. Moglo bi se nadugo i naširoko pisati o Kristovu uskrsnuću, o tome kako je ono promjenilo sudbinu čovječanstva, o tome kako je moć smrti uništena i kako je ljubav nadvladala mržnju. Iako pišemo osvrćući se na prošlost, ipak je Kristovo uskrsnuće nešto što ne blijeđi i sigurno nešto što ne može obuhvatiti nijedno vrijeme. Ono je nešto što traje. Bolje rečeno: uskrsnuće je ono u čemu sve traje, u čemu sve jest. Ono i danas ima snagu preobražavati ljudske živote, opravdavati ljud-

sve one koji su ga susretali, jer su u njemu susreli pravoga Boga. Boga koji ih ljubi. Boga koji ih ozdravlja. Boga koji poziva na novi život. Boga koji daruje smisao. To možemo posebno isčitati u životima Isusovih prvih učenika. Ako promotrimo njihove živote prije i poslije uskrsnuća, uočit ćemo koliku zapravo moć ima Isusovo uskrsnuće. Kolika se moć krije u tome da su nekoč plašljivi učenici iza zatvorenih vrata postali neustrašivi navjestitelji radosne vijesti koji ne znaju za granice. Posebice je ta razlika vidljiva u evanđeoskim izveštajima o danu uskrsnuća.

Ako uzmemo za primjer Ivanovo evanđelje koje se naviješta na dan Uskrsa, onda ćemo primijetiti kako su svi u trku. Marija Magdalena trči natrag učenicima javiti kako je kamen s groba odvaljen. Šimun Petar i ljubljeni učenik trče prema grobu vidjeti što se dogodilo. Čak se naglašava brzina ljubljenog učenika koji prestiže Šimuna Petra. Uočavamo kako uskrsnuće daruje polet, snagu, ubrzava život, izvlači iz tromosti. U evanđeljima se rijetko susreće glagol *trčati*. On je uglavnom rezerviran za ovaj događaj. Isus sa svojim učenicima često prolazi kroz gradove i mjesta, hoda prema Jeruzalemu. Ali uskrsnuće bitno mijenja stvar. Ono pokreće. Ohrabruje. Preobražava. Zato nas i ne čudi što su Isusovi učenici svih vremena uspjeli pretrppjeti teške muke i zašto im nijedni okovi nisu ograničavali djelovanje. I mrtvi su govorili. Svjedočili su o uskrsnuću. Uskrsnuće ne poznaje kraj. Ono uvodi u život. Život bez kraja.

Uskrsnuće daruje smisao ljudskome životu. To tako lijepo i jednostavno opisuje *Hvalospev uskrsnoj svijeći*: „Jer ništa nam ne bi vrijedilo rođenje, da nismo dobili otkupljenja.“ Ljudski život naizgled se doima kao muka i ništavost, a čovjeku se sav njegov posao nekada čini uzaludan. Sve u čijoj srži nije uskrsnuće, uzaludno je i ništavno. Osuđeno je na propast. I to često frustrira one koji ne vjeruju. Baca ih u očaj. Ne vide smisao. Dostojevski to tako brilljantno i brutalno opisuje u jednoj svojoj knjizi, govoreći o sibirskoj kaznionici: Kad bi čovjeka htjeli poniziti i mučiti, dovoljno je samo to da mu se dadne posao koji nema koristi, koji je besmislen. Osobito to ne bi bilo teško nama koji smo u ovom milosnom mjestu i vremenu. Međugorje je svjedok

Međugorje je svjedok uskrsnuća tolikih života. Toliki su upravo ovdje ustali na novi život. Toliki su ovdje prepoznali besmislenost staroga života, okovanoga u grijehu, a uvidjeli smislenost života s Kristom i slobodu koju on daruje. Stoga možemo slobodno reći da je Međugorje mjesto koje svjedoči i propovijeda o Kristovu uskrsnuću u uskrsnuću mnogih na novi život. I to se dogodilo po sakramentima.

njegov rad, sav njegov napor i muka nemaju nikakva smisla, to je pravo mučenje.

Tako izgleda čovjekov život bez uskrsnuća. On je samo besmisleno tamaranje, rad bez koristi – jer sve se jednom završi i sve se raspline kao dim. Međutim, uskrsnuće daruje smisao čovjekovu životu. Da, daruje smisao, ali ako čovjek sve što radi radi s nadom u uskrsnuće, s vjerom

LJUDSKI ŽIVOT NAIZGLED SE DOIMA KAO MUKA I NIŠTAVOST, A ČOVJEKU SE SAV NJEGOV POSAO NEKADA ČINI UZALUDAN, SVE U ČIJОJ SRŽI NIJE USKRSNUĆE, UZALUDNO JE I NIŠTAVNO. OSUĐENO JE NA PROPAST. I TO ČESTO FRUSTRIRA ONE KOJI NE VJERUJU. BACA IH U OČAJ. NE VIDE SMISAO.

da već sada živi vječnost koju mu omogućuje Kristovo uskrsnuće. To je zapravo nuda koja pokreće sve kršćane. Nuda koja svakoj kapljici znoja daruje smisao i opravdanje. Zato kršćani, kad su autentični – a autentični su onda kada žive od uskrsnuća – bivaju najradosniji ljudi i pokretači čovječanstva prema boljem sutra. Smislenijem sutra.

Ako bi netko htio pitati o dokazima uskrsnuća danas – jer smo rekli da uskrsnuće ne blijeđi, ne nestaje – onda bi se upitani mogao naći u teškome zadatku. Govoriti nevjerniku o sakramentima i susretu sa živim Bogom vjerojatno ne bi značilo mnogo. Čovjek voli konkretnost i vidljive i opipljive činjenice. Poput Tome koji je slika/blizanac svakoga od nas. No, opet ne bi bilo teško pokazati snagu uskrsnuća danas. Osobito to ne bi bilo teško nama koji smo u ovom milosnom mjestu i vremenu. Međugorje je svjedok

uskrsnuća tolikih života. Toliki su upravo ovdje ustali na novi život. Toliki su ovdje prepoznali besmislenost staroga života, okovanoga u grijehu, a uvidjeli smislenost života s Kristom i slobodu koju on daruje. Stoga možemo slobodno reći da je Međugorje mjesto koje svjedoči i propovijeda o Kristovu uskrsnuću u uskrsnuću mnogih na novi život. I to se dogodilo po sakramentima. U sakramentu isповijedi, u sakramentu euharistije. Imali su iskustvo živoga Krista – Uskrsloga – i prepoznali su da im samo on može podariti smisao i radost života. Života koji ne prolazi.

Tako je i njima snaga Kristova uskrsnuća, kao i prvim učenicima, ubrzala korak, darovala nadu, radost i smisao. Kako je lijepo promatrati te životne priče! Gledati promjenu, preobražaj, gledati Boga na djelu. Dok jedni i danas kliču: „Bog je mrtav“, odgovaraju im toliki preobraženi životi, tolike radosne oči i nasmijana lica, tolika i takva dobrota koja ne može biti plod samo ljudskih ruku. Zapravo svatko od nas, kada živi s nadom u Kristovo uskrsnuće, ovom svijetu svjedoči da je Bog živ. Ne trebaju rijeći. Svjedoče životi. To je ona strana Međugorja koju ništa ne može pobiti. Novi životi. Ozdravljenja tijela i duha. Oprštanje. Mir. Zajedništvo. Sve redom plodovi uskrsnuća.

U Međugorju kip uskrsloga Krista na molitvu okuplja veliki broj vjernika. Oko njega su kružno postavljene postaje križnog puta, tako da se molitelj na kraju razmatranja muke našega Spasitelja odmah nađe ispred Uskrsloga. To je jasan znak svakome da je uskrsnuće odgovor na svaku patnju, na svako pitanje, na svaku sumnju; da je uskrsnuće cilj i našega životnoga puta.

IMAŠ LI „USKRSNE NAOČALE“?

MIRTA MILETIĆ

Zašto je Uskrs radosna vijest za tebe i mene? Što bi bilo da Uskrsa nema? Naš je ljudski život odmjeren vremenom u kojem se radamo, rastemo, starimo i umiremo. Ograničenost ljudskog života tjeru nas na propitkivanje kako živimo i koliko smo odgovorni pred darom života koji nam je poklonjen. Pomaže nam pronaći svrhu života i potiče nas na neprestanu promjenu. Ne postoji čovjek koji nije duboko svjestan svoje zadanošt u vremenu i prolaznosti. Ništa od stvorenoga ne možemo zadržati, ostaje jedino ono što jesmo. Sve materijalno prolazi kroz prste poput pijeska.

I sjećaj se svoga Stvoritelja u dane svoje mladosti (...) prije nego se vrati prah u zemlju kao što je iz nje i došao, a duh se vrati Bogu koji ga je dao (Prop 12, 1,7).

Smrt nam je odbojna i strana jer Božji naum nije bio da čovjek umire. Tjelesna smrt dolazi kao posljedica istočnog grijeha te tako postaje posljednji „neprijatelj“ kojeg valja po-

bijediti. No, naš Gospodin Isus Krist sam prolazi kroz grozotu smrti kako bi nama olakšao taj put. Dragovoljno je za nas podnio smrt u potpunom slobodnom podlaganju Očevoj volji. Smrt je po Kristu preobražena i zbog toga u smrti nismo sami. Isus prokletstvo smrti pretvara u blagoslov. Zahvaljujući Kristu, kršćanska smrt dobiva pozitivan smisao. Kršćanin je po sakramentu krštenja već umro s Kristom da bi živio novim životom. Sveti Ignacije Antiohijski ovako će razmišljati o svojoj smrti: „Dobro je za me da umrem u Kristu Isusa, više nego da vladam krajnjim dijelovima zemlje. Njega tražim koji je za nas umro; njega hoću koji je za nas uskrsnuo. Moje se rođenje približuje. Pustite me da primim čisto svjetlo; kada dodem tamo, bit će čovjek.“

Konačno mi isповijedamo uskrsnutice vlastitog tijela o Drugom Isusovom dolasku. Tada će On doći kao Sudac i razdijeliti pravedne od nepravednih. To izgovaramo i potvrđujemo svaki puta kada molimo

Vjerovanje. Vjerujemo da će o drugom Isusovom dolasku naša tijela uskrsnuti. Isus je svojim uskrsnutcem nama omogućio posinovljenje. Omogućio nam je odnos s Ocem. Sinovski odnos! Naša tijela neće uskrsnuti na neki drugačiji život od ovog zemaljskog, nego na potpuno sjedinjenje s Ocem. Bogu je stalo do tebe! Nisi sam! To je smisao i svrha našeg života.

Mi već sada na zemlji možemo živjeti taj božanski život koji nam Otac daje. Možemo već sada živjeti kao sinovi i kćeri ili kao tudinci. Uskrs je novi pogled na život. Bez Uskrsa ništa nema smisao, nema cilj. Cilj određuje način na koji živimo. On usmjeruje naše korake. Bez jasnog cilja ne mogu ispravno urediti svoj život. Koji je tvoj cilj? Živiš li trenutno tako da dosegneš svoj cilj ili su potrebne promjene? Važno je životne prilike promatrati „uskrsnim naočalam“.

Tada tvoj brak iako je ponekad težak i izazovan dobiva novu, uskrsnu dimenziju. Mane tvoga supružnika

poslužit će za rast u krepostima koje oblikuju tvoju svetost. Teškoće i problemi odgoja djece nisu više muka, nego prilika za tvoj rast u ljubavi, odustajanje od kritika i vikanja. U odnosima će nužno naići na mnoge prilike za „umiranje“ vlastitoj sebičnosti kako bi „uskrsnuo“ u nesebičnost. Ako ne možeš „uskrsnuo“ u takvim situacijama, onda padaš u zamku traženja tko je u pravu, tražiš pravdu. Ako ne „uskrsneš“ na oprost, prekidaš odnose. „Uskrsne naočale“ ti daju novu perspektivu života.

Otkako je Isus uskrsnuo, zaista Ga ne trebamo tražiti u svojim „grobovima“, držeći različite životne situacije konačnima ili bez mogućnosti promjene, već Ga možemo susretati upravo u predivnim mogućnostima nadilaženja svojih granica koje nam omogućava po uskrsnoj milosti. Uskrs odsada za mene ne znači samo divno obećanje da će nakon smrti uskrsnuti na vječni život, već iz temelja mijenja moj odnos prema doslovno svemu što proživljavam ovdje, na zemlji. Sve što proživljavam, može poprimiti potpuno novu i iznenadujuću vrijednost kroz perspektivu „uskrsnih naočala“, a moj život već sada može biti potpuno preobražen. Želim Vam sretan i blagoslovjen Uskrs!

Otkako je Isus uskrsnuo, zaista Ga ne trebamo tražiti u svojim „grobovima“, držeći različite životne situacije konačnima ili bez mogućnosti promjene, već Ga možemo susretati upravo u predivnim mogućnostima nadilaženja svojih granica koje nam omogućava po uskrsnoj milosti. Uskrs odsada za mene ne znači samo divno obećanje da će nakon smrti uskrsnuti na vječni život, već iz temelja mijenja moj odnos prema doslovno svemu što proživljavam ovdje, na zemlji.

MEĐUGORJE PORUKE KRALJICE MIRA

„Dragi čitatelji i Gospini prijatelji, preporučujemo vam ovu knjižicu. Ona ne sadrži ni novu objavu ni novo evanđelje. Njezino čitanje vodit će vas i upućivati na Isusa Krista, što je Gospina želja i smisao njezina dolaska k nama.“

Sva izdanja možete kupiti na web stranici

www.medjugorje.store

Knjigu možete naći u Svenenirci Informativnog centra MIR Međugorje.

Znanost i teologija zajednički potvrđuju Kristovo uskrsnuće

smrti, svijeta sjena koji je kao nejasno sjećanje u prebivalištu živih. Ali Homer nikad nije pomišljao da je u stvarnosti moguć povratak iz Hada. Platon je iz drugačije perspektive nagađao o reinkarnaciji, ali nije mislio na oživljavanje jednom mrtvog

područjima. Vjeruje se da će Mesija pobijediti protivnike Boga. Obnoviti u cijelom svom sjaju i čistoći kult Hrama. Uspostaviti vladavinu Boga nad svijetom, ali nikad se nije zamisljalo da će uskrsnuti nakon smrti. To nije nešto što bi prolazilo kroz

bilo je bitna sastojnica kršćanske vjere od početka. "Uvjeranje je kršćana: uskrsnuće mrtvih; vjerujući to, jesmo (to što jesmo)": (...) kako neki među vama govore da nema uskrsnuća mrtvih? Ako nema uskrsnuća mrtvih, ni Krist nije uskrsnuća

MARKO PAVIČIĆ

Uskrsnuće tijela teško je prihvati, jer tijela trunu u grobovima. Zato je evanđeljima važno izvestiti da je Isusov grob na uskrsno jutro bio prazan“, kazao je za ovaj Uskrs jedan od naših vodećih teologa fra Ante Vučković u jednom svom uskrsnom intervjuu, dodajući kako „povjerovati u uskrsnuće uvijek je značilo promjeniti svoj život“.

Upravo je stoga važno pogledati kako se znanost i teologija preklapaju u svojim razmišljanjima i straživanjima o Kristovu uskrsnuću kao stvarnom događaju. Teolozi kažu kako je ono stvaran događaj koji je imao povijesno potvrđena očitovanja, jer u apostoli dali svjedočanstva o onome što su vidjeli i čuli. Sveti Pavao piše Korinćanima da sam je „predao najprije ono što sam primio: da je Krist, u skladu s Pismima, umro za naše grijeha, da je pokopan, da je treći dan, u skladu s Pismima, uskrsnuo, da se ukazao Kefi, potom Dvanaestorici“.

No skeptici rado postavljaju pitanje odakle potjeće tvrdnja da je Isus uskrsnuo, odnosno je li to manipulacija stvarnosti koja je imala izvanredan odjek u ljudskoj povijesti ili je činjenica toliko iznenadjujuća i neočekivana sada kao i onda njegovim zapanjenim učenicima? Teolozi kažu kako se na ta pitanja razumsko rešenje može naći ako se istraži koja su bila ondašnja vjerovanja i judi o životu poslije smrti i da se procijeni može li ideja o uskrsnuću biti logična pojava u njihovu načinu razmišljanja.

Za početak, u grčkom svijetu postoje referenice za život poslije mrtvi, ali s jedinstvenim karakteristikama. Had, ponavljajući motiv još od Homerovih epova, boraviše je

Skeptici rado postavljaju pitanje odakle potjeće tvrdnja da je Isus uskrsnuo, odnosno je li to manipulacija stvarnosti koja je imala izvanredan odjek u ljudskoj povijesti ili je činjenica toliko iznenadjujuća i neočekivana sada kao i onda njegovim zapanjenim učenicima? Teolozi kažu kako se na ta pitanja razumsko rješenje može naći ako se istraži koja su bila ondašnja vjerovanja ljudi o životu poslije smrti i da se procijeni može li ideja o uskrsnuću biti logična pojava u njihovu načinu razmišljanja.

tijela kao o nečem stvarnom. Naime, iako je ponekad govorio o životu poslije smrti, nikada mu nije došla na pamet ideja o uskrsnuću, odnosno o povratku tijela bilo kojeg pojedinca u život na ovome svijetu – objašnjava tim teologa sa sveučilišta Navarra, dodajući kao je u židovstvu to razmišljanje dijelom zajedničko i dijelom drugačije.

Sheol o kojem govori Stari zavjet i drugi stari židovski tekstovi ne razlikuje se mnogo od Homerova Hada. Tu su ljudi kao uspavani. Ali za razliku od grčkog shvaćanja, postoje otvorena vrata za nadu. Gospodin je jedini Bog, kako živih tako i mrtvih. Sa snagom u svijetu i u podzemlju. Moguća je pobjeda nad smrću. U židovskoj tradiciji tako

nad smrću. U židovskoj tradiciji tako postoje neka vjerovanja u uskrsnuće, barem za neke. Također, očekuje se dolazak Mesije, ali oba događaja ne pojavljuju se povezano. Za bilo kojeg Židova, Isusova suvremenika, barem u početku dva su teološka pitanja koja se kreću u vrlo različitim

maštu pobožnog i učenog Židova – kažu teolozi, dodajući da je pritom nezamislivo ukrasti tijelo i izmisliti laž da je uskrsnuo kao dokaz da je Mesija.

Na dan Duhova, kako je navedeno u Djelima apostolskim, Petar kaže: „Bog ga je uskrisio, oslobođivši ga od lanaca smrti“ i kao posljedica zaključuje: „Neka sav dom Izraelov sa sigurnošću spozna da je Bog učinio i Gospodinom i Mesijom tog Isusa koga ste vi razapeli“ – kažu teolozi, dodajući da objašnjenje za takve izjave je da su apostoli vidjeli nešto što nikako nisu mogli zamisliti i da su unatoč svojoj zbumjenosti i izrugivanju, za koje su s pravom očekivali da će uslijediti, smatrali svojom dužnošću to svjedočiti.

Najiscrpnije odgovore o uskrsnuću tijela daje Katekizam Katoličke crkve, koji kaže da „uskrsnuće tijela“ znači da poslije smrti neće živjeti samo duša, nego da će i naša „smrtna tijela“ ozivjeti.

Vjerovanje u uskrsnuće mrtvih

snuo! Ako pak Krist nije uskrsnuo, uzalud je doista propovijedanje naše, uzalud i vjera vaša. (...) Ali sada: Krist uskrsnu od mrtvih, prvina usnulih – citira Katekizam Prvu poslanicu sv. Pavla Korinćanima, objašnjavajući kako je Bog uskrsnuo mrtvih postupno objašnjavao svome narodu te da se nada u tjelesno uskrsnuće mrtvih nametnula kao unutarnja posljedica vjere u Boga stvoritelja čitava čovjeka, s dušom i tijelom.

Stvoritelj neba i zemlje jest i onaj koji vjerno drži svoj savez s Abrahom i njegovim potomstvom. Pod tim dvostrukim vidikom počet će se izražavati vjera u uskrsnuće. U svojim kušnjama mučenici Makabejci priznaju: Kralj svijeta će nas, "zato što umiremo za njegove zakone, uskrisiti na život vječni" (2 Mak 7,9). "Blago onom koji umire od ruke ljudi, u čvrstoj nadi koju ima od Boga: da će ga Bog uskrisiti – objašnjava Katekizam, navodeći kako su se farizeji i mnogi Isusovi suvremenici nadali uskrsnuću, dok ga sam Isus ga čvrsto naučava.

Još više od toga, kaže Katekizam, jer Isus vjeru u uskrsnuće povezuje sa svojom osobom: "Ja sam uskrsnuće i život (...)"

- Sam će Isus Krist u posljednji dan uskrisiti one koji budu u njega vjerovali i koji budu blagovali njegovo tijelo i pili njegovu krv. Već odsada on za to daje znak i zalog vraćajući život nekim mrtvima, najavljujući time vlastito uskrsnuće, koje će ipak biti drugačijeg reda. O tom jedinstvenom događaju on govori kao o "znaku Jone", o znaku Hrama: naviješta svoje uskrsnuće treći dan nakon smrti – uči Crkva i objašnjava da biti Kristov svjedok, zapravo, znači biti "svjedok njegova uskrsnuće", jedan od onih koji su "s njime pošto uskrsnu od mrtvih zajedno jeli i pili".

- Kršćanska nuda u uskrsnuće posve je određena susretima s uskrsnulim Kristom. Uskrsnut ćemo kao i on, s njime i po njemu – naučava Katolička crkva, s time da je svjesna da je kršćanska vjera u uskrsnuće otpočetka nailazila na neshvaćanja i protivljenja, pa upravo kroz Katekizam na sažet i precizan način odgovara na pitanja što znači uskrsnuti, tko će i kako uskrsnuti.

- Po smrti, dijeljenjem duše i tijela, tijelo se čovjekovo raspada,

dok mu duša ide u susret Bogu, čekajući da se ponovno sjedinia sa svojim proslavljenim tijelom. Bog će svojom svemoću povratiti konačno nepokvarljiv život našim tijelima sjedinjujući ih s našim dušama, snagom Isusova uskrsnuća – odgovara Crkva na pitanje što znači uskrsnuti, dok na pitanje tko će uskrsnuti kaže da će to biti svi ljudi koji su umrli, odnosno oni "koji su dobro činili – na uskrsnuće života, a koji su radili zlo – na uskrsnuće osude".

Pritom će uskrsnuti vlastitim tijelom poput Krista, no ono će biti preobraženo u slavno tijelo, "tijelo duhovno".

Ali, reći će netko: Kako uskrisavaju mrtvi? I s kakvim li će tijelom doći? To "kako" nadilazi našu maštu i naše shvaćanje; možemo ga dokučiti samo vjerom. Ali već sudjelovanje u euharistiji daje nam predokus preobraženja našega tijela po Kristu: jednakao kao što kruh, koji je od zemlje, pošto primi Božje posvećenje, nije više običan kruh, nego euharistija, sastavljena od dvoga: od zemaljskog i od nebeskog; tako i naša tijela, kada prime euharistiju, u sebi nose klicu uskrsnuća, nisu više pokvarljiva – naučava Crkva, dodajući da će se uskrsnuće dogoditi u "posljednji dan", tj. "na svršetku svijeta" i da je ono povezano duboko s drugim Kristovim dolaskom, kada će "sam Gospodin, na zapovijed, na glas arhanđelov, na zov trublje Božje sići s neba i najprije će uskrsnuti mrtvi u Kristu".

Crkva kaže da u u iščekivanju tog dana, tijelo i duša vjernika već sudjeluju u dostojarstvu "biti u Kristu", pa odatle proizlazi dužnost poštivanja svoga tijela, ali i tijela drugih, posebno onih koji trpe, jer "tijelo pripada Gospodinu i Gospodin tijelu". No, da se uskrsne s Kristom, treba s njime i umrijeti i u trenutku smrti duša se dijeli od tijela, pa će se sa svojim tijelom sjediniti u dan uskrsnuća mrtvih.

Smrt je kralj zemaljskog života, naučava Crkva, objašnjavajući da je ljudski život odmijeren vremenom, tijekom kojega se mijenjam, starimo i kao kod svih živih bića na zemlji, smrt se javlja kao normalan svršetak života. Međutim, kao vjerodostojni tumač nauka Svetog pisma i Predaje, crkveno Učiteljstvo uči da je smrt ušla u svijet zbog ljudskog grijeha.

Iako čovjek posjeduje smrtnu narav, Bog je odredio da ne umre. Smrt je dakle protivna naumu Boga Stvoritelja; ona je ušla u svijet kao posljedica grijeha. "Tjelesna smrt, od koje bi čovjek bio pošteđen da nije sagriješio", postala je tako čovjekov "posljednji neprrijatelj", koji treba biti pobijeden. I Isus, Sin Božji, podnio je smrt, svojstvenu ljudskom stanju. Ali, usprkos strahu pred njom, prihvatio ju je činom potpunog i slobodnog podlaganja volji Očevoj. Isusov je posluh promijenio prokletstvo smrti u blagoslov – navodi Katekizam, objašnjavajući da zahvaljujući Kristu kršćanska smrt ima pozitivan smisao. Štoviše, bitna novost kršćanske smrti je u tome što je kršćanin po krštenju sakramentalno već "umro s Kristom", da bi živio novim životom, a ako pak umremo u milosti Kristovoj, fizička smrt dovršava to "umiranje s Kristom" te ispunja naše utjelovljenje u njega, u njegov otkupiteljski čin.

U smrti Bog čovjeka zove k sebi. Zbog toga kršćanin može prema smrti osjetiti želju kakvu je iskusio sveti Pavao: "Želja mi je otici i s Kristom biti" i on može svoju smrt preobraziti u čin poslušnosti i ljubavi prema Ocu, po primjeru Kristovu. Smrt je svršetak čovjekova zemaljskog hodočašća, svršetak vremena milosti i milosrđa koje mu Gospodin pruža da ostvari svoj ovozemni život prema Božjem nacrtu i da odredi svoju konačnu sudbinu. Kada završi "jedini tijek našeg zemaljskog života", više se nećemo vratiti da živimo druge zemaljske živote. Ljudi samo jednom umiru. Poslije smrti nema "ponovnog rađanja" ("reinkarnacije") – uči Crkva o uskrsnuću i potiče vjernike da se pripreme za čas smrti, moleći Majku Božju da iz zagovara „na času smrti naše“, živeći zapravo tako da se u svakom trenutku ponosaju tako kao da će danas umrijeti. Čiste savjesti i bez grijeha, kako bi po uskrsnom Kristu baštinili život vječni.

Jedan od opipljivih dokaza Kristova uskrsnuća je pokrov u koji je bilo zamotano njegovo tijelo nakon uskrsnuća, poznatije kao "Torinsko platno", a koje je predmet višegodišnjeg znanstvenog pročuvavanja.

Talijanski znanstvenik Gino Zaninotti tako je na temelju analize toga platna i evanđeoskih teksta rekonstruirao način na koji su

pokopali Isusa, kako je objavljeno u knjizi "Svjedoci otajstva – istraga o Kristovim relikvijama", koja je izašla prije nekoliko godina u nakladi splitskog Verbuma.

Zaninotti je posebnu pažnju posvetio načinu na koji je Kristovo tijelo bilo omotano pogrebnim platnom te načinu na koji je ono izašlo iz te „kuljice“ od tkanine. Po mišljenju fizičara trodimenzionalni odraz ljudskog lika na platnu nastao je kao „rezultat tajanstvene eksplozije energije unutar 'kuljice'“ i upravo je ta energetska erupcija uzrokovala nešto nalik na „spaljivanje“ površine vlakana na način da je te tragove nemoguće ukloniti ili na bilo koji način oprati s platna. Na temelju analize mrlja krvi na platnu te poznavanju procesa zgrušavanja krvi hematolozi su došli do zaključka da je tijelo mrtvoga muškarca u platno bilo zavijeno dva sata nakon smrti, ali u njemu nije bilo dulje od 36 sati, jer iza sebe nije ostavilo nikakve tragove posmrtnog raspadanja. Znanstvenici su, pregledavajući platno, utvrdili kako je u trenutku erupcije radijacije energije koja je stvorila lik na platnu tijelo prošlo kroz lanenu tkaninu pritom ne narušavajući njezinu strukturu. Kao posljedica toga, kada je tijelo izašlo iz nje, „kuljica“ kao da se ispuhalo i pala prema dolje.

Prizor da u grobu nema tijela navode Matej, Marko i Luka u svome evanđelju, dok Ivan upravo izvješćuje o spomenutom prizoru da je odjeća bila „složena“, tj. ostavljena tako kao da je tijelo iz nje iščeznulo. U prazan grob prvo je ušao Šimun Petar, koji je ugledao „povoje gdje leže i ubrus koji bijaše na glavi Isusovoj, ali nije bio uz povoje, nego napose svijen na jednome mjestu“. Upravo je taj prizor nezgužvanih pogrebnih plahtki začudio Ivana, koji je došao s Petrom, koji „vidje i povjerovala“. Dakako, znanost još uvijek nije u stanju reći kakva je to sila stvorila tu nevjerojatnu erupciju energije.

Mikroskopskim pretragama platna znanstvenici su otkrili daje lik na platnu nastao kao posljedica oksidacije i dehidracije vlakana u površinskim nitima platna, koje su prosječna promjera od 10 do 20 mikrona i maksimalne dubine od 125 mikrometara. Pritom nisu uspjeli otkriti sam razlog zbog kojega su vlakna požutjela i na taj način formirala

lik. Najraširenija teorija je, kako donosi „Svjedoci otajstva“, ona po kojoj je otisak nastao kao posljedica kontakta tijela s tkaninom, pri čemu je došlo do emitiranja plinova ili nekog oblika energije iz tijela“.

Dr. John Jackson, koji istražuje Torinsko platno od 1977. posebnu je pažnju obratio neobičnim karakteristikama lika, među kojima se izdvaja izvrsna rezolucija slike, nemogućnost raspoznavanja površinskog obojenja tkanine, molekularne transformacije tragova celuloze u platnu zahvaljujući kojima se održao otisak lika, jasnoća prednje strane obrisa u odnosu na relativnu udaljenost tijela od platna kojim je bilo omotano, nepostojanje otiska bokova tijela te položaj prednjeg dijela tijela na način koji odgovara osobi koja je u vertikalnu položaju.

Amerikanka Janice Bennett sažela je Jacksonovu teoriju da su „kao prvo, otisak tijela i mrlje krvi nastale iz izravnog kontakta tkanine s ljudskim tijelom koje je bilo umotano u platno“.

Taj zaključak dolazi iz činjenice da je mrlje stvorila isključivo krv, dok otisnuti lik odgovara položaju ljudskog tijela polegnuta na led. Drugo, sila teže odigrala je važnu ulogu u nastajanju lika na platnu u smislu daje, što god to bilo što je proizvelo taj lik, to moglo učiniti samo držeći tijelo muškarca s platna u okomitu položaju. Na kraju treba dodati da je je platno, dok su na njemu nastajale mrlje krvi i otisak lika, bilo u dva različita položaja. Naime, pojedini otisnuti dijelovi tijela pomaknuti su u odnosu na mrlje krvi. Tako zaključujemo da su mrlje morale nastati na početku, kada je tijelo bilo tek omotano u platno. Međutim, dok je nastajao otisak lika, platno je najvjerojatnije palo tako da je otisak bočnih dijelova lica pomaknut za nekoliko centimetara u odnosu na ranije nastale mrlje krvi – tvrdi Bennett, što potvrđuje Jacksonovo mišljenje da je platno neko vrijeme omotalo ljudsko tijelo, a potom je naglo, iz neutvrđenih razloga, tijelo prestalo držati platno i ono je palo prema dolje. I u tome trenutku nastao je otisak na platnu.

Takva bi hipoteza, objašnjava se u „Svjedocima otajstva“, protumačila sve karakteristike platna, ali da pritom treba prihvati dvije pretpostavke: prvo, tijelo je u jednom

trenutku moralo postati „transparen-tno“, što znači da bi kroz njega mogli proći fizički predmeti oko njega. Tada bi platno, bez oslonca materijalnog tijela koje ga je omatalo, palo prema dolje. Drugo, u tome trenutku platno bi moralno na neki način proći kroz tijelo što bi bilo uzrok nastanka otiska na njemu. Jackson drži da bi takav fenomen bilo moguće protumačiti velikom količinom radijacije, što bi objasnilo visoku rezoluciju slike i njezinu trodimenzionalnost.

Premda nastanak otiska na platnu i dalje ostaje zagonetka za znanost, znanstvenici koji su istraživali platno zaključili su da je jedno od mogućih objašnjenja, koje je ujedno i najvjerojatnije, da je otisak nastao emanacijom nekoga oblika energije. Neki od njih izračunali su da je otisak na tkanini mogla uzrokovati radijacija od 1016 elektrona na četvorni centimetar.

„Takva radijacija trebala bi biti emitirana vertikalno u odnosu na tijelo, ravnomjerno se rasporediti i potom ostati apsorbirana u zraku. Premda je napravljeno mnogo takvih testova, nikome nije uspjelo napraviti kopiju platna sa svim njegovim karakteristikama. Suvremena znanost jednostavno ne pozna tehnološka sredstva kojima bi mogla izraditi reprodukciju ovoga izvanredna i jedinstvena predmeta“, zaključuju znanstvenici.

S „Torinskim platnom“ podudara se i tzv. sudarion tj. pokrov iz Manopella. Na grčkom „sudarion“ označava pokrov ili veo koji se kod Židova i drugih naroda stavlja umrlima na lice, a koji se danas čuva u talijanskom gradu Manoppello (Pescara) od 1638. u kapucinskoj crkvi te se vjeruje da nikako nije mogao nastati ljudskom rukom. Primjerice, na rupcu, izloženom iznad oltara, pri običnoj dnevnoj svjetlosti ne vidi se ništa, no kada se ga se obasja svjetлом, vidi se jasan ljudski lik. I to s obje strane platna! Hodočasnicima je zacijelo najzanimljiviji detalj jednoga manje i drugoga nešto više otvorena oka na licu, što znanstvenici tumače „bude-njem“ upravo na ljudski način, jer čovjek ne otvara ova oka odjednom kad se budi, nego mu se u djeliću sekunde otvara prvo jedno, pa zatim drugo.

U Manoppello su napravili i maketu s kopijom Torinskog platna, na kojoj se jasno vidi kako se lice jednog i drugoga pokrova gotovo savršeno preklapaju i čine jedinstven lik, koji se pripisuje samome Isusu Kristu.

KRŠĆANSKA
NADA U
USKRSNUĆE
POSVE JE
ODREĐENA
SUSRETIMA S
USKRSNULIM
KRISTOM.
USKRSNUT
ČEMO KAO I
ON, S NJIME
I PO NJEMU
- NAUČAVA
KATOLIČKA
CRKVA, S
TIME DA JE
SVJESNA DA JE
KRŠĆANSKA
VJERA U
USKRSNUĆE
OTPOČETKA
NAILAZILA NA
NESHVAĆANJA I
PROTIVLJENJA,
PA UPRAVO
KROZ
KATEKIZAM
NA SAŽET I
PRECIZAN
NAČIN
ODGOVARA
NA PITANJA
ŠTO ZNAĆI
USKRSNUTI,
TKO ĆE I KAKO
USKRSNUTI.

LUTALICE ILI PUTNICI

PAULA TOMIĆ

Nakon uskrsnuća Isus tjelesno napušta apostole, uz obećanje kako će im poslati Duha Svetoga, snagu odozgor, branitelja, mudrost Božju. I apostoli, okupljeni oko Blažene Djevice Marije, mole i čekaju. Početci su to Isusove crkve, počeci navještanja Kraljevstva nebeskog. I mi smo danas u tom vremenu, vremenu Crkve. Stojimo kao svjedoci Isusova uskrsnuća, kao navjestitelji Isusova evanđelja i kao oni koji iščekuju Isusov proslavljeni dolazak na kraju vremena. Ali to ne možemo sami. Kao i apostoli u prvim vremenima Crkve, trebamo Gospu. Ona ohrabruje, Ona smiruje, Ona zagovara, Ona pokazuje put. I nekad... I danas... Ovo

je vrijeme za biti duboko i intimno povezani s Marijom. Vrijeme za molitvu uz Nju, s Njom i po Njoj. (usp. „U ovom milosnom vremenu molite sa mnom da dobro pobijedi u vama i oko vas.“ Gospina poruka 25. 3. 2024.)

Marijo, Majko Crkve, budi s nama u ovom uskrsnom vremenu, pomozi nam isprazniti naša srca od nas samih, grijeha i svijeta, kako bi se i u nama, u svoj silini nastanila vatra Duha Svetoga!

Iza uskrsnuća Isus se ukazivao svojim apostolima i učenicima još 40 dana. Oni, iznenadeni i neupućeni u postojanje uskrsle, nadnaravne stvarnosti, prepoznавали su ga dok im je tumačio Pisma i u prilikama kruha i vina. Eto i nama glavnog smjera!

Uskrsli Gospodine, pronađi i nas umorne i razočarane, neupućene i izgubljene na cestama naših života i pokaži nam pravi put spasenja!

Nakon uskrsnuća, Isus pokazuje apostolima kakvo je to uskrslo tijelo, kakva je ta vječna opstojnost koja i nas čeka: bez granica vremena i prostora, materijalnih zapreka, jednostavno sveprisutna i stalna. Zato Gospa od nas traži ne da nešto imamo, nego da budemo: biti molitva, biti svjetlo i biti svjedoci (usp. „Budite molitva, budite svjetlo i svjedoci svima onima koje susrećete, dječice, da milosrdni Bog ima milosrđa prema vama.“ Gospina poruka 25. 3. 2024.) A svima nam je to danas najteže: „biti“. Ne misliti, ne željeti, ne sanjati, ne gledati, nego u svemu onome što jesmo stvarno biti Božji, biti milosrdni! Bog traži i sprema svoje ratnike milosrđa, kršćane koji imaju Njegovo milosrdno srce, koji znaju čitati Njegove misli i Njegovu volju, koji dijele Njegovu svijest! Na valovima Duha Svetoga biti jedno stado uz jednog pastira koje slijedi Njegov glas!

Duše Sveti, ispunji nas svojom svetošću, mudrošću, razumom, jakošću, snagom, pobožnošću, strahom Božjim, savjetom i znanjem, kako bi bili živi svjedoci i ratnici za Kraljevstvo Nebesko i kako bi znali prepoznavati i voditi druge pravim putem koji vodi u život vječni!

O knjizi

Ikonografski složene dramatične sudbine iseljenika i njihovih obitelji, borba između staroga i novoga u svijetu i u Crkvi, raspad jugoslavenske tvorevine i bolno nastajanje slobodne Hrvatske, svećenička zvana u vrtlogu previranja i događaj na Brdu Križa noću kada se nazire buđenje dana, sve se to isprepliće u ovome romanu na granici stvarnosti i fikcije ovijene tajnom. Glavni lik govori: „Nikad nisam očekivala da će živjeti negdje drugdje, ali životni udarci odbacili su me daleko i to drugdje postalo je moj najmiliji dom. To se nije dogodilo samo od sebe. Vijugavu putanju svojega postojanja i njezinu postupnu preobrazbu, od jučer do danas, doživljavam kao blagoslov i u tome pronalazim srce svijeta.“

O autori

Rođena u Hrvatskoj, supruga i majka, Daria Škunca Klanac živi u Montrealu. Od 1984. prati međugorska ukazanja. Posvetila je nekoliko godina života istraživanju toga fenomena te pratila na tisuće hodočasnika u Međugorje. Objavila je ciklus referentnih knjiga o tim događajima i o svojem iskustvu s hodočasnicima. Njene knjige objavljene su na hrvatskom, francuskom, poljskom, mađarskom i engleskom jeziku. Na jednom od svojih putovanja doživjela je nešto što ju je potaklo da za 40. obljetnicu ukazanja Gospo pokloni svoj prvi roman.

Iz pera autrice

Svim putnicima, hodočasnicima, izbjeglicama, svima koji traže. Od kuda god krenuo, kamo god stigao, gdje god se nastanio, naći ćeš na srce svijeta. To je ono bitno što ćeš prepoznati u sebi i ljudima.

Sva izdanja možete kupiti na web stranici
www.medjugorje.store

Knjigu možete naći u Svenenirci Informativnog centra MIR Međugorje.

Naš cilj je Nebo

KREŠIMIR
MILETIĆ

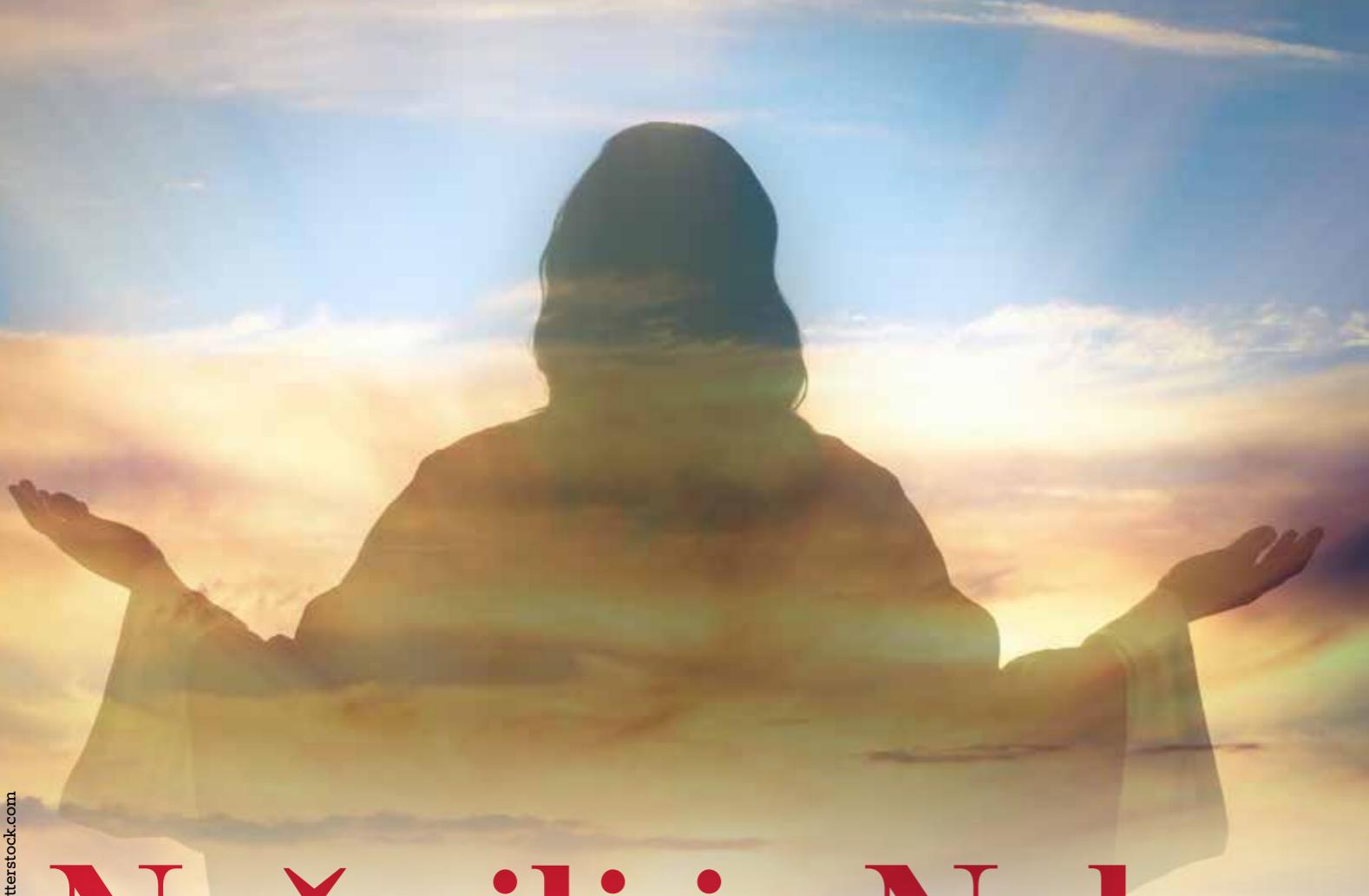
Uskrs je najvažniji kršćanski blagdan. Bog Otac je svoju Svemoć na najtajanstveniji način objavio u dobrovoljnem poniženju i u uskrsnuću svoga Sina i time je pobijedio zlo (KKC 272), a posebice smrt. Ova tek naizgled „nemoc“ Boga Oca koji predaje svog Sina i izlaže ga iskustvu patnje, muke i smrti na križu rastvorila je na najljepši mogući način njegovu svemoć. Ništa nakon događaja Isusova uskrsnuća više nije isto. Jedna od ključnih poruka čovječanstvu je i ta da zaista ne postoji ništa, nikakva količina ili intenzitet naše patnje ili zla koje mogu zaustaviti predivan Božji plan spasenja. Uskrs na poseban način pokazuje i otkriva naš konačni i najvažniji cilj. A to je Nebo. I upravo radi otkrića ovog temeljnog cilja, više nije svejedno

kako živimo. Isus nam je pokazao put. On je Put, Istina i Život.

Ako je moj konačni cilj Nebo, tada sav moj život poprima jedan potpuno drugačiji smisao. Činjenica da me Bog ljubi toliko neshvatljivom ljubavlju, da čezne za vječnim zajedništvom sa mnom i da mu ništa, osim moje slobodne volje, ne predstavlja prepreku da me zahvati svojim planom spasenja, poziva me na duboko preispitivanje mojih životnih odluka. Svatko od nas je svjestan ograničenosti i slabosti koja dovodi do naših progredišnjih izbora i padova, udaljavanja od Božje ljubavi, no neusporedivo je važnija ova činjenica Božje spremnosti na oprost. Njegove neprekidne spremnosti da nas zahvaća svojim milostima i liječi naše srce i dušu, sposobljavajući nas za to zajedništvo i ljubav. A ta ljubav, konkretna ljubav i milosrđe

biti će i ključni kriterij posljednjeg suda.

U našoj svakodnevici može nam se učiniti kako su od primarnog značenja razvijanje naših sposobnosti i vještina za obavljanje poslova, za stjecanje određenog statusa u društvu ili za postizanje nekih naših životnih planova. No, upravo pogled na konačni cilj našeg zemaljskog putovanja i kriterije po kojima će naš život biti vrednovan, ukazuju da je neusporedivo važnije razvijanje sposobnosti za ljubav. U ovom svjetlu svaka etapa našeg života poprima potpuno drugačiji smisao i važnost. Od našeg djetinjstva, do mladenaštva i zrele dobi postaje ključno u koliko smo mjeri formirani za ljubav. Kao roditelji često možemo pasti u zamku da razmazimo dijete, pokušavajući djetetu pružiti „sve“, umjesto njega rješavati probleme i zadaće s

kojima se suočava u svom rastu i razvoju. Razmaženo dijete tek prividno ima to „sve“, ali se u pozadini kriju razorni deficiti koji će kasnije otežavati, a možda i u potpunosti onemogućiti to dijete za trajne odnose u kojima se traži sebedarje, žrtva, služenje i velikodušnost.

Jedan od razloga zašto se raspadaju toliki brakovi i obitelji upravo je nesposobnost za ljubav. Sebičnost i egoizam vole se zaodjenuti u haljinu materijalizma, vrtnju oko samog sebe i frustrirajuće pokušaje postizanja radosti i sreće u ugadanju sebi i svojim strastima. Drugi u tom konceptu služe jedino kao sredstvo za postizanje svojih sebičnih ciljeva, pa ih se po potrebi može zamijeniti ili napustiti, ako toj svrsi više ne služe. Uskrs s druge strane otkriva potpuno drugačiji put. Tek onoliko koliko sam spreman ljubiti drugoga, položiti svoj život za druge, služiti i darivati se drugima, toliko ću biti bliže konačnom cilju koji je Nebo. Izgubiti svoj život poradi Krista, znači pronaći život. Tako će moje stvarno obraćenje započeti ne kao neki lijepi osjećaj ili raspoloženje, već kao konkretna odluka za ljubav.

Prve osobe koje najviše volimo nismo izabrali. To su naši roditelji, braća i sestre, obitelj. I njih nam, osim u slučajevima teško narušenih odnosa, nije problem ljubiti. No, ispit prave zrelosti za ljubav dolazi s osobama koje se nalaze izvan tog kruga. Zato što sve druge trebamo odlučiti ljubiti. Prilikom odabira bračnog druga mi donosimo odluku da ćemo ljubiti tu osobu sve dane života, u dobru i u zlu, dok nas smrt ne rastavi. Hoćemo li i u kojoj mjeri u tome uspjeti ovisi o našim kapacitetima za ljubav.

Radosna vijest za sve nas je to što Bog zna da smo ograničeni i da je učinio sve što je potrebno da nas sposobi za ljubav. Zato je brak, zajedništvo i savez između muškarca i žene podigao na razinu sakramenta. Kroz taj sakrament nam daje i pruža sve što je potrebno da nadijemo svoje granice i budemo sposobni ljubiti. Bez intenzivnog sakramentalnog i duhovnog života osuđeni smo na „životarenje“ i prepuštenost našim manama i grijesima koji će prije ili kasnije uništiti taj odnos. Zato nije problem u našoj nesavršenosti, slabosti ili količini mana koje imamo već je problem ako odbijamo primiti pomoć, lijek i milost koju Bog nudi u sakramentima. Tako će prihvaćanje činjenice da je moj konačni cilj Nebo, značiti da trebam prihvati obilnu pomoć od Boga da uspijem dohvatiti taj cilj. To znači da trebam više od svega drugoga usmjeriti svoje snage na čine i djela koja pridonose tome da dopustim Gospodinu da me oblikuje, mijenja i sposobljava za ljubav.

Naš cilj je Nebo. I neka nas ne obeshrabruju naši padovi, iskušto slabosti i malenosti. Što se više mi umanjujemo i postajemo neznavni, to više može Bog činiti u našem životu. Što se više budemo okretali prema potrebama drugih oko nas, a smanjivali našu vrtnju oko samih sebe, iskusit ćemo pravu životnu radost i blizinu Boga koji nas beskrajno ljubi. Želim Vam sretan Uskrs i mudrost u usklajivanju svojih životnih odluka kako bismo ostvarili naš najvažniji cilj – Nebo!

Sebičnost i egoizam vole se zaodjenuti u haljinu materijalizma, vrtnju oko samog sebe i frustrirajuće pokušaje postizanja radosti i sreće u ugadanju sebi i svojim strastima. Drugi u tom konceptu služe jedino kao sredstvo za postizanje svojih sebičnih ciljeva, pa ih se po potrebi može zamijeniti ili napustiti, ako toj svrsi više ne služe. Uskrs s druge strane otkriva potpuno drugačiji put.

Bez intenzivnog sakramentalnog i duhovnog života osuđeni smo na „životarenje“ i prepuštenost našim manama i grijesima koji će prije ili kasnije uništiti taj odnos. Zato nije problem u našoj nesavršenosti, slabosti ili količini mana koje imamo već je problem ako odbijamo primiti pomoć, lijek i milost koju Bog nudi u sakramentima.

Rad na srcu

Rad na sebi zapravo je rad na svojoj nutrini, a budući da je srce simbol čovjekove nutrine, drugi naziv za rad na sebi je rad na srcu. Osim što označava nutrinu, srcem se naziva središnje mjesto čovjekova bića, točka gdje se susreću sve čovjekove duševne i duhovne snage i sposobnosti. Ono je izvor spoznaje i mudrosti, razuma i osjećaja, htijenja i djelovanja, planiranja i odlučivanja. Srce je i mjesto susreta čovjeka s Bogom. U radu na srcu stoga je riječ s jedne strane o trudu oko čovjekove nutrine, njezine čistoće i sadržaja, a s druge o brizi oko čovjekova središta, njegova najvažnijeg odnosa, a to je odnos s Bogom.

Sva izdanja možete kupiti na web stranici www.medjugorje.store

Obred primanja i zavjetovanja OFS-a Međugorje

U utorak 12. ožujka u dvorani sv. Ivana Pavla II. u Međugorju održana su svečana primanja i zavjetovanja u bratstvu Franjevačkog svjetovnog reda župe Međugorje. Svetu misu predslavio je fra Zvonimir Pavićić, međugorski župnik i duhovni asistent OFS-a Međugorje, a njim je u koncelebraciji bio fra Marin Mikulić, duhovni asistent Frame Međugorje koja je svojim pjevanjem uveličala ovo svečano sveto misno slavlje. Franjevački svjetovni red župe Međugorje je 2013. bio kanonski oblikovan, a danas broji 52 člana, od toga je 48 zavjetovanih članova, a četvero su simpatizeri bratstva. U prigodnoj propovijedi fra Zvonimir Pavićić je kazao da oni koji će biti primljeni u bratstvo i oni koji će dati zavjete moraju shvatiti koja je bit ovoga događaja.

„To je ono što smo ponavljali kroz zadnje vrijeme i što uvijek vrtimo i ono što ćete vi čitati. Dakle, vraćamo se na svoje početke. Vraćamo se na svoje krštenje, na savez koji ste sklopili s Bogom na svome krštenju i obnavljate svoja krsna obećanja. Zašto ih obnavljate? Da biste živjeli po evanđelju. Ništa novo, ništa čudesno, ništa izvanredno, nego ono svakidašnje na koje ste pozvani živjeti kao i svi drugi kršćani. Ali vi dajete svoje zavjete da ćete ići u srž evanđelja, da ćete istraživati Božju riječ, da ćete se truditi po nju živjeti. Ono što bih ja volio i vama i svima drugima, a i sebi samome,

da nikada ne budemo sitničavi, da nikada ne budemo samo oni koji će gledati pravila, jesam li ispunio neka pravila, nego da budemo oni koji će srcem pristajati uz Gospodina. A onaj koji srcem pristaje uz Gospodina taj može i primijetiti da ga je Gospodin ozdravio, da mu je Gospodin darovao novi život“, kazao je, između ostaloga, međugorski župnik fra Zvonimir Pavićić u svojoj propovijedi.

Nakon propovijedi upriličen je i sam obred svečanih primanja i zavjetovanja u kojemu su tri osobe primljene u bratstvo, devet osoba je obnovilo svoje zavjete, a dvije osobe su dale trajne zavjete. Nakon svete mise slavlje je nastavljeno uz zakusku i prigodno druženje članova bratstva, njihovih obitelji i prijatelja.

Redovite poštanske marke HP Mostar 'Međugorje 2024.'

Hrvatska pošta (HP) Mostar tiskala je redovito izdanje poštanskih maraka s motivom Međugorja, hercegovačkog mjeseta koje je 1981. godine došlo u žigu cijelog svijeta. Šestero djece, danas odraslih ljudi, svjedočilo je da im se na brdu Crnica ukazala Gospa. „Prekrasna mlada žena koju su vidjeli predstavila im se imenom Kraljice Mira i od prvih ukazanja sve do danas njene poruke pozivaju na mir i pomirenje, mir s Bogom i mir među ljudima. U prvim godinama ukazanja Gospine poruke mira su, možda, zvučale čudno. Desetak godina kasnije mir na ovim prostorima pretvorio se u rat. Danas smo svjedoci da su poruke o miru sve aktualnije. Svijet je zahvatilo val mržnje i ratova, val tragedija. Sa svih strana svijeta u Međugorje dolaze ljudi da se u sakramantu ispovijedi izmire sa sobom, s Bogom i s ljudima oko sebe. Tri su posebna mjesta hodočasničkog okupljanja u Međugorju. Brdo ukazanja gdje su vidioci prvih dana vidjeli Gospu. Križevac, brdo iznad Međugorja na kojem su stanovnici sela Međugorje 1934. godine na uspomenu 1900. obljetnice Isusove smrti podigli betonski križ. Župna crkva posvećena sv. Jakovu starijem, apostolu i zaštitniku hodočasnika“, navode u objašnjenu iz HP Mostar.

Autor likovnog rješenja je Vlado Lučić, nominalna vrijednost 1,50 KM, prvi dan izdanja 15. ožujka 2024. Izdanje se, kao i starija izdanja poštanskih maraka HP Mostar, može kupiti jednostavno i online preko web shopa www.epostshop.ba.

Obilježena 90. obljetnica od završetka izgradnje križa na Križevcu i slavlja prve svete mise

U petak 16. ožujka 2024. godine navršilo se točno 90 godina od završetka izgradnje križa na Križevcu i slavlja prve svete mise pod tim križem. Tim povodom upriličena je molitva križnog puta na Križevcu u 14 sati koju je pred mnoštvom župljana i hodočasnika predmolio međugorski župnik fra Zvonimir Pavićić.

Ideju tadašnjeg župnika fra Bernardina Smoljana o izgradnji križa na brdu Šipovac (nazvanog tako po brojnim divljim šipcima koji na njemu rastu), u spomen na 1900. obljetnicu muke i smrti Isusove (33.-1933.) župljani su radosno prihvatali. Uz neviđen trud i novčane priloge križ je podignut 1934. godine. Od odluke da se križ gradi (21. siječnja 1934.) do dovršetka njegove izgradnje protekla su samo 52 dana.

U sjecištu dvaju krakova križa „uzidane su svete moći“ koje je župnik „dobio ad hoc iz Rima“. Nakon toga župnik je zamolio biskupa Mišića da mu dopusti jednoga radnog dana blagosloviti križ, što je biskup rado učinio. Križ je blagoslovjen u petak 16. ožujka 1934. godine, a župnik je zapisao kako se „vijest o podignuću spomenika proširila brzo po svoj župi i svu nestripljivo očekivali skorij početak izvođenja toga narodnoga zavjeta i zaključka“. Danas je Križevac neizostavna postaja milijuna međugorskih hodočasnika iz cijelog svijeta, a svakoga petka popodne župljani i hodočasnici uz Križevac obavljaju i redovitu pobožnost Križnoga puta.

„Danas smo proslavili 90. obljetnicu od izgradnje križa na Križevcu i slavljenja prve svete mise. Koliko je uopće križ važan u životu ovoga naroda govori i veličina ovoga križa i žrtva koju su naši preci podnijeli da bi izgradili ovaj križ. On vidljivo stoji iznad župe što znači da Kristovoj milosrdnoj ljubavi izručuju čitavu župu i da se ufaju u snagu, u spasiteljsku snagu koju u sebi nosi križ. Taj polog vjere ostavili su nam naši preci. Ona i danas govori svakim penjanjem na Križevac, svakom molitvom, osjeti se ta vjera koju su imali naši preci da je jedino u križu

spas. Danas obilježavamo 90. obljetnicu, naši preci možda nisu znali koliki će razmjer dobiti ovo mjesto, ali oni su u ljetopisima pisali da osjećaju da će ovo mjesto biti mjesto molitve za čitavo Brotroj, a sada je puno šire, mjesto je molitve za čitavi svijet. To je Božja providnost, kada čovjek gradi s Bogom onda Bog daje svoj blagoslov i prati čovjeka na njegovom životnom putu. Volio bih pozvati, ne samo župljane, nego i sve vjernike da rado dolaze na ovo mjesto, da mole, da se žrtviju i da svoju žrtvu spajaju s Kristovom žrtvom i tako nakon svog životnog križa oni osjeti snagu Kristova uskrsnuća.“

„Kazao nam je međugorski župnik fra Zvonimir Pavićić po završetku molitve križnog puta, a nekoliko riječi s nama je podijelio i fra Jozo Grbeš, provincijal Hercegovačke franjevačke provincije:

„U mučnim vremenima ljudi su tražili duhovne utjehe i evo ovo brdo na Križevcu u to vrijeme 1930-ih bio je upravo taj izraz te duhovnosti. To je nevjerojatno što su ljudi činili, jer visoko je ovo, Križevac je visok, da su odnijeli sav taj materijal prigodom 1900. obljetnice Isusove smrti. I od tada do danas su to brdo i taj križ nadahnuće generacijama i mislim da je nama obaveza prenijeti tu duhovnost i žrtve i ustajnost velike ljubavi generacijama koje će doći“, kazao je fra Jozo Grbeš.

Godišnje ukazanje Mirjani Dragičević-Soldo, 18. ožujka 2024.

Vidjelica Mirjana Dragičević-Soldo imala je svakodnevna ukazanja od 24. lipnja 1981. do 25. prosinca 1982. Na posljednjem svakodnevnom ukazanju Gospa je, povjerivši joj desetu tajnu, rekla da će joj se ukazivati jedanput godišnje i to 18. ožujka. Tako je i bilo tijekom svih ovih godina. Ukazanje je započelo u 13:23h i trajalo do 13:27h. U to isto vrijeme kod Plavog križa, kao i ispred Mirjanine obiteljske kuće u kojoj je Mirjana imala Gospino ukazanje, tisuće hodočasnika su u miru i sabranosti molili Gospinu krunicu za sve one koji nisu upoznali ljubav Božju isčekujući Gospinu poruku Mirjani koja je glasila:

„Draga djeco, po milosrdnoj ljubavi Božjoj ja sam s vama. I zato vas kao majka pozivam da vjerujete u ljubav. Ljubav koja je zajedništvo s mojim Sinom. Ljubavlju pomažete drugima da otvore svoja srca da upoznaju moga Sina i da ga zavode. Djeko moja, ljubav čini da moj Sin svojom milošću obasjava vaša srca, raste u vama i daruje vam mir. Djeko moja, ako živate ljubav, ako živate moga Sina, imat ćete mir i bit ćete sretni. U ljubavi je pobjeda. Hvala vam!“

Djeca iz Dječjeg vrtića Čitluk s tetama hodočastili u Međugorje

U ponedjeljak 25. ožujka 114 djece iz Dječjeg vrtića Čitluk zajedno sa svojim tetama odgajateljicama hodočastilo je u Međugorje gdje su se zajedno pomolili kod Gospina kipa ispred crkve sv. Jakova, kao i kod kipa Uskrsloga Isusa. „Osjetili smo potrebu kroz godinu zahvaliti Gospu, te nam to uvijek padne u vrijeme korizme. Također i dragom Isusu da se zahvalimo za Njegovu pretrpljenju muku, za slobodu koju nam je dao. Mislim da je to nešto što svi možemo emotivno dobro doživjeti. Svaki naš dan, prije početka bile kakve aktivnosti, djeca izmole jedan desetak zahvale Gospu i Nebeskom Ocu, te bi uvijek pitali kad ćemo nekada otići s autobusom, jer ove nove generacije se izmjenjuju i svaka nova generacija zna da je prethodna isla i oni se tome raduju. Nedavno smo dobili obavijest da ćemo imati autobus za danas, bila je velika radost i veselje. Jutros je bila molitva kod Gospe ispred crkve. Djeca se jako raduju svakom dolasku u Međugorje, kako s roditeljima, tako i s odgojiteljima”, kazala nam je Ankica Božić, ravnateljica Dječjeg vrtića Čitluk.

Statistike za ožujak 2024.

Broj podijeljenih sv. pričesti: 150 000

Broj svećenika koncelebranata: 1983 (63 dnevno)

Cvjetnica

Nedjelja Muke Gospodnje svečano proslavljenja u Međugorju

U nedjelju 24. ožujka u Međugorju je svečano proslavljenja Cvjetnica – Nedjelja Muke Gospodnje, kojom se ušlo u Veliki tjedan. U župi Međugorje svete mise u crkvi sv. Jakova slavile su se u 7, 8, 11 i 18 sati. Obred blagoslova grančica bio je na temeljima stare crkve u 10.45 sati, odakle su se svećenici, župljeni i brojni hodočasnici u procesiji uputili prema crkvi sv. Jakova gdje je u 11 sati proslavljena svečana sveta misa. Svetu misu predslavio je međugorski župni vikar fra Jure Barišić uz koncelebraciju međugorskog župnika fra Zvonimira Pavičića i drugih svećenika. Muku Gospodina našega Isusa Krista pjevali su fra Jure Barišić i fra Zvonimir Pavičić uz članove međugorskog župnog zbora „Kraljica Mira“ koji djeluju pod vodstvom s. Irene Azinović.

Foto: Arhiv ICMM

Služenje, rast i darivanje sebe drugima

Svečanim euharistijskim slavljem koje je na Veliki četvrtak 28. ožujka u župnoj crkvi sv. Jakova u Međugorju predstavio apostolski vizitator s posebnom ulogom za župu Međugorje nadbiskup Aldo Cavalli, brojni vjernici i hodočasnici uvedeni su u Vazmeno trodnevљe Isusove muke, smrti i slavnoga uskrsnuća.

U svojoj propovijedi nadbiskup Cavalli pozvao nas je da „podemo ovu večer Velikog četvrtka u školu Isusa, jedinog Učitelja“, a potom i pojasnio čemu nas Isus uči. „Prva točka može se sažeti u samo jednu riječ: služiti, služiti, služiti. Pranje nogu: Isus je Učitelj koji služi svojim učenicima. Isus je Učitelj u službi svih nas. ‘Ako dakle ja, Gospodin i Učitelj, vama oprah noge, treba da i vi jedni drugima perete noge.’

Marija iz Nazareta za nas je primjer kako se postaje vjerodostojnim učenicima Gospodinovim: „Evo me, službenica sam Gospodnja, neka mi bude po Njegovoj riječi!“ I cijeli je svoj život služila Sinu Božjemu kao domaćica“, kazao je nadbiskup Cavalli podsjetivši još jednom na potrebu za služenjem i naglašavajući kako je „Marija istinska službenica Gospodnja“.

Nadbiskup Cavalli kazao je kako se druga točka Isusovog učenja može sažeti u riječ – rasti, te podsjetio na prispodobu o talentima. „Ako želiš vjerodostojno služiti, poput Isusa, poput Marije, moraš razvijati primljene darove, primljene kvalitete... Uvijek moraš bolje živjeti primljeno poslanje. Tko želi vjerodostojno služiti, postupno mora postajati najbolji od svih, ne iz oholosti, već da služi bolje. Ovo je pravo darivanje sebe samoga drugima, kao što je to Isus učinio: ‘Ovo je moje tijelo, koje se predaje za vas, ovo je kalež moje krvi, moga života, koji se predaje za vas’“, kazao je mons. Cavalli podsjećajući na nas ne veličinu Euharistije, koja je „dar Isusova života za nas, da služi svakome od nas“.

„Živimo u punini ovaj Veliki četvrtak, u kojem ponovno živimo dar, u kojem se Isus, Sin Božji, darovao za nas, da bismo i mi postali vjerodostojni Božji službenici, razvijajući tijekom života primljeno poslanje, u korist drugih“, kazao je nadbiskup Aldo Cavalli i svoju homiliju zaključio riječima da svatko od nas treba biti sluga Božji, jer je Isus iz Nazareta Sluga Božji, a Marija iz Nazareta Službenica Božja.

KRIŽ je znak našega spasenja

Foto: Arhiv ICM

NA VELIKI PETAK – spomendan Kristove muke i smrti, na vanjskom oltaru crkve sv. Jakova u Međugorju s početkom u 17 sati održan je obred Muke Gospodnje. Obred Muke Gospodnje predvodio je međugorski župni vikar fra Ivan Hrkać, a s njim su u zajedništvu bili međugorski župnik fra Zvonimir Pavičić, fra Vjeko Miličević te brojni drugi svećenici. Muku Gospodina našega Isusa Krista pjevali su fra Zvonimir Pavičić i fra Vjeko Miličević uz članove međugorskog župnog zbora „Kraljica Mira“ koji djeluju pod vodstvom s. Irene Azinović.

smo otkupljeni predragocjenom cijenom koju je za nas platio Sin Božji. Posebno ovdje u Međugorju u zahvalnosti srca gdje nam odzvanjaju Isusove riječi s križa „Evo ti Majke“. A Majka Marija koja je nijemo u srcu prebirala i ovaj najmučniji čas Isusova života i danas s nama darovana kao ona koja moli za nas, koja nas preporučuje Sinu svome, želi nas privući otajstvu križa, križa Kristova kako bi preodgojila naša srca, naše riječi i djela, naš život u svjetlu radosne vijesti koju je na ovu zemlju donio Isus. Donesimo stoga s našom Majkom pred svoga raspetog Spasi-

„Braće i sestre, danas je Crkva u velikoj štunji. Započeli smo ovo bogoslužje u velikoj tišini, bez zvonjave zvona, bez sviranja i pjevanja. Crkva Kristova to smo svi sabrani ovdje večeras na spomen Kristove muke. Osjećamo se kao zatečeni, svjesni da ne možemo dokučiti strahotu ni izvanrednu užvišenost ovoga trenutka i Božje veličine, Božje blizine s nama. Okupljeni na ovom svetom obredu spominjemo se najtežega dana i najtežih trenutaka koje je Isus doživio boraveći na zemljici. A prošao je zemljom čineći samo dobro. Križ je središte današnjeg dana, križ kojemu se danas klanjam. Možda smo se već toliko navikli vidjeti Isusa razapeta na križu da nam taj znak i više nema pravo značenje“, kazao je fra Ivan Hrkać u svojoj propovijedi, te dodao:

„Zastanimo stoga barem danas na trenutak, posvjestimo sebi da

telja sve ono što jesmo, naše radosti i žalosti, nade i tjeskobe, zdravlje i bolesti, sve što nas čini takvima kakvi jesmo jer On je naše boli ponio na drvo križa. Dao Gospodin da današnja naša štunja, tišina i sabranost prerastu u klicanje uskrsne zore, ne samo u bogoslužju Crkve, nego i u našim životima. Amen.“

Na kraju obreda Muke Gospodnje vjernici su sudjelovali u obredu ljubljenju križa, a kako je to običaj i u cijeloj Katoličkoj Crkvi, tako su se i u Međugorju skupljali milodari za Svetu zemlju. Također, na Veliki petak održana je i molitva križnoga puta na Križevcu u 11 sati, a molitvu je pred tisućama župljana i hodočasnika predmolio međugorski župnik fra Zvonimir Pavičić.

Vazmeno bdijenje u Međugorju

Foto: Arhiv ICMM
Na Veliku subotu 30. ožujka u Međugorju je svečano proslavljen Vazmeno bdijenje pred naјvećim kršćanski blagdan Uskrs. Obrede Vazmenog bdijenja u župnoj crkvi sv. Jakova u Međugorju predvodio je međugorski župni vikar fra Marin Mikulić koji je, u koncelebraciji s međugorskim župnikom fra Zvonimirovom Pavićem,

čem, župnim vikarom fra Ivanom Hrkacem te brojnim svećenicima, i predslavio sveto misno slavlje.. Molitva svete krunice u 20 sati predmolio je fra Josip Marija Katalinić. Potom je ispred crkve sv. Jakova, paljenjem uskrsne svijeće koja je u procesiji donešena do glavnog oltara, započeo obred Vazmenog bdijenja.

Župnik fra Zvonimir Pavićić otpjevao je hvalospjev uskrsoj svijeći. U prigodnoj propovijedi fra Marin Mikulić je kazao kako nam ova sveta noć želi kazati; uskrsni dan je u dušama i životima ljudi donio neke nove i sretnije vesti, rješenja, smiraje, olakšanje, radost, sreću...

„I zato nas uvijek kušnje, patnje i križevi udaljavaju, zatvaraju, nagone na bijeg, ne želimo nikoga kraj sebe, želimo da nas svi puste na miru. Ali Uskrs nam želi nešto drugo kazati, želi da se sjedinimo s Kristom, da postanemo njegov ud. Jer Isus je umro i uskrsnuo upravo radi nas, kako bi nas na kraju privukao k sebi da se zajedno s njime radujemo. Bit je zajedništvo, euharistija je zajedništvo. I zato nam je važno da sve svoje životne križeve naslonimo na Isusov križ i onda ćemo osjetiti lakoću, kako je lako s Isusom nositi križ, osjetiti ćemo u srcu radost Isusova uskrsnuća i onda više nećemo biti zatvoreni i osamljeni, nego ćemo osjetiti potrebu za susretom, zajedništvom, osjetiti ćemo da nas netko voli, osjetiti ćemo radost koja nije od ovoga svijeta, nego radost koja izvire iz zajedništva s uskrsnim Kristom. Jer Krist svojim uskrsnućem želi sve u jedno sabrati u svoje kraljevstvu, da svi budemo jedan uz Krista”, kazao je fra Marin Mikulić te dodaо kako je ova noć istina o čovjeku, čovjeku koji je dobio potvrdu o tome da je zaista dijete Božje, jer je njegov Sin, ne samo umro za čovjeka nego je i uskrsnuo, svjedočeći da će tako i sam čovjek na kraju svoje smrti jednom uskrsnuti.

„Ovo je noć kada se povezuje nebesko sa zemaljskim, a božansko s ljudskim. Noć u kojoj nas Krist izvlači iz ropstva ovoga zemaljskoga, a uводi nas u nebesko kraljevstvo. Vazmeno bdijenje škola je duhovnosti svakom kršćaninu da sam uvidi o sebi tko je. Da sam može sa sebe skinuti svoje okove, što sebičnosti, što oholosti, što materijalizma i svjetovne zamamljivosti. Kroz ove okove čovjek iz prividne sreće upada u vlastite zamke razočaranosti i nemira, množi svoje patnje i nemire susrećući se sa svojim križevima pred kojima će uzmicati. Tada će se pojaviti neizbjegni strah za samog sebe i svoje „sutra“. Smrt postaje strašna prepreka mirnog života i opuštenosti. U ovoj vazmenoj noći slavimo pobedu nad smrću, najvećom čovjekovom neprijateljicom. Smrt više ne smije biti strašilo za čovjeka, nego normalna stvarnost u događaju života, vrata koje tek uvode u život. Samo kakvi možemo uči u taj život? Ovisi o ovome životu koji sada

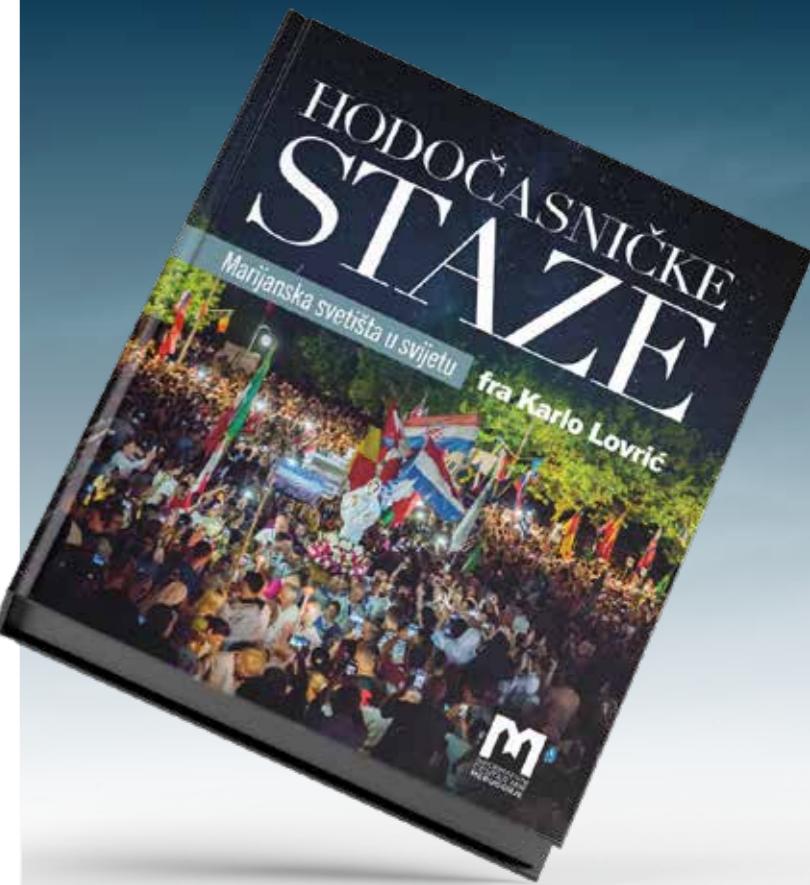

živiš, po čijim uputama živiš, koje istine živiš, kojim putem ideš, tko ti je mentor. Tko ti je branitelj, tko ti je hranitelj? Kršćanin si, Kristov si, zato u noći pashalnog misterija moraš poduprijeti svoju istinu. Tvoj je život utkan u Kristov život po sakramenu krštenja, ti si pečaćen njegovim božanskim genima. Njegov životni put je i tvoj životni put. Njegov je put išao preko križa i žrtve, ni tu životnu stvarnost ne može izbjegći ako želiš s njime uskrsnuti. Jučer smo s njim bili razapeti na križu. S njim ćemo biti i pokopani, s njim ćemo i uskrsnuti i ući u Očevu slavu”, kazao je fra Marin Mikulić, te svoju propovijed završio riječima:

„Draga braćo i sestre, postanimo svjesni snage Uskrslog Isusa koja je u nama. Nemojmo dopustiti da izgubimo tu snagu. To je snaga živoga i uskrsloga Boga koja čini i od nas apostole i navještitelje radosne vijesti! A to je da je naš Bog, Bog živih. Bog doista sve može preokrenuti na dobro! I to svjedočimo u ovoj svetoj noći. Bog je doista pobjednik nad grijehom i nad smrću! Smrt je izgubila svoju vrijednost, postala je nešto privremeno. Bog može sve ono što nije, učiniti da bude ono što jest! U svakom našem susretu, u svakoj našoj riječi može biti ova snaga! U ovim tamnim vremenima u kojima živimo pred nas se ovaj navještaj stavlja kao poziv i kao izazov! Hoćemo li povjerovati? Hoćemo li, kao jednom dvanaestoricu, i mi krenuti u ovaj ohladnjeli svijet s navještajem da Ljubav nije mrtva, nego da u nama živi?! Amen, hvaljen Isus i Marija.”

Na samom kraju svete mise fra Marin Mikulić blagoslovio je hranu koju su vjernici donijeli na svetu misu, a zatim se okupljenima obratio međugorski župnik koji je u ime apostolskog vizitatora mons. Alde Cavallija, te u ime svih fratara i časnih sestara koji djeluju u župi Međugorje svim vjernicima zaželio sretan i blagoslovjen Uskrs.

Poštovani čitatelji, pred vama je knjiga Hodočasničke staze fra Karla Lovrića koja nas vodi u ništa manje nego 119 uglavnom Gospinih svetišta u 38 zemalja svijeta. Knjiga spada u red onih koje svakako treba pročitati, i to ne samo jedanput; ona bi, da se poslužimo školskim rječnikom, trebala biti obvezna lektira, svojevrsni vademekum.

Ne možemo fizički posjetiti sva hodočasnička mjesta, ali se možemo duhom prenijeti u njih. U tome nam obilno pomaže ova fra Karlova knjiga. Ona će nas, da se poslužim riječima autora, približiti Gospi, a preko Gospe Isusu i Njegovoј Crkvi.

Sva izdanja možete kupiti na web stranici www.medjugorje.store

Knjigu možete naći u Svenjernici Informativnog centra MIR Međugorje.

Uskrs u Međugorju

U Međugorju je u nedjelju 31. ožujka svečano proslavljen Uskrs, najveći i najvažniji kršćanski blagdan. Toga dana svete mise u župnoj crkvi slavile su se u 7, 8, 11 i 18 sati, a u područnim crkvama u Miletini, Vionici i Šurmancima u 10 sati. Svečanu svetu misu u 11 sati na vanjskom oltaru pred tisućama vjernika – župljana i hodočasnika predslavio je međugorski župnik fra Zvonimir Pavičić uz koncelebraciju još petorice

svećenika. Prekrasno proljetno vrijeme omogućilo je da se na vanjskom oltaru, te u samoj crkvi kao i oko nje okupi mnoštvo vjernika kako bi u zajedništvu proslavili ovaj veliki dan, dan Kristove pobjede nad smrću. Na sam blagdan Uskrsa, nakon pučke svete mise održana je i velika uskrsna tombola. Akciju su organizirali framaši i trećari koji su tijekom korizme prikupljali darove i priloge međugorskih župljana, a

sav prihod će ići u humanitarne svrhe. Sljedećeg dana, u ponedjeljak 1. travnja, Crkva je proslavila i Uskrsni ponedjeljak, a toga dana svete mise slavile su se samo u župnoj crkvi u 8, 11 i 18 sati. Posebno lijepi prizori bili su na svetoj misi u 11 sati koju je predslavio fra Marin Mikulić, a pod kojom je bilo kršteno čak četvero djece iz naše župe.

Uskrsna poruka Apostolskog vizitatora s posebnom ulogom za župu Međugorje nadbiskupa Alde Cavallija

On, Gospodin je živ!

U Evanđelju imamo karakterističan odlomak zapisan kada je Isus umro na križu i pokopan. To je ulomak o učenicima iz Emausa. Isus je umro, pokopan i apostoli, učenici su mislili: gotovo je! Evo učenika iz Emausa, koji su, vraćajući se kući i odlazeći iz Jeruzalema, govorili: Isus je bio veliki Božji čovjek, dobro je naviještao kraljevstvo Božje, sve nas je ljubio, ljubio je ljudе, pomašao je bolesnima, tješio je sve, ozdravljao je ... Mislili smo da je on Mesija. Ali on je mrtav, pokopan je, gotovo je! I Petar je imao istu misao kada je rekao ostalim apostolima: idemo ribariti. Ribariti kao prije, prije susreta s Isusom. Jer Isus je mrtav, pokopan je, gotovo je!

Dva su događaja potpuno promijenila život apostola i Crkve: Isusovo uskrsnuće, Isus je živ. Bio je to uskrsni poklik: Isus je živ, On je živ. I dolazak Duha Svetoga. Ta su dva događaja zajedno stvorila Crkvu. Ta su dva događaja zajedno dala život, životnost, kreativnost, snagu cijeloj Crkvi, apostolima. Živ je, živ je zauvijek. U Evanđelju po Ivanu, On, živi Isus, ukazuje se apostolima, govorim duboke riječi, specifične i za ovo sveto mjesto Međugorje: mir vama! Isus živ, živ zauvijek, Bog, daje mir. Ujedno je dahnuo u apostole i rekao im: primite, primite Duha Svetoga. U Duhu Svetome i živome Isusu, apostoli su ponovno vidjeli Isusov život s njima, ponovno su vidjeli Isusa u cijeloj povijesti Staroga saveza i Staroga zavjeta, vidjeli su Isusov križ i Ivanovo evanđelje kao slavu Božju. Slava Božja znači Njegovu živu i istinsku nazročnost. Shvatili su vrijednost križa na koji je Isus prikovaо sve naše grijehе i umirući učinio da oni umru. U Duhu Svetome su shvatili vrijednost Euharistije, Posljednje večere. Shvatili su istinsku, živu, stvarnu prisutnost Gospodina u Njegovoj Riječi i u Euharistiji. Ponovno su proživjeli. U Djelima apostolskim imamo još jedan veliki prikaz dolaska Duha Svetoga. Shvatili su da je Crkva rođena u Duhu Svetome. A s njima je bila Marija, Isusova Majka, i odande su krenuli naviještati Evanđelje cijelome svijetu. Oni, jadni, nepismeni, bez ikakve vrijednosti, sa živim Isusom, Uskrslim, i u Duhu Svetome, otišli su u cijeli svijet. I u dvadeset, trideset godina, život živoga Gospodina, život Duha Svetoga bio je raširen u mnogim dijelovima svijeta.

Evo Uskrsa Gospodnjeg, evo Uskrsa apostola, evo Uskrsa Crkve, evo našeg Uskrsa, evo moga Uskrsa. On, Gospodin je živ! A u Duhu Svetom i ja sam živ u Njemu i On u meni. On, Gospodin Isus je živ i dajući mi Duha Svetoga, učinio je moj život snažnim, kreativnim, punim volje, i punim radosti i mira. Tako neka bude tebi koji me slušaš! Isus je živ! U Duhu Svetome, u Njemu možeš voditi život pun životnosti, kreativnosti i velikoga dobra za cijeli svijet. U Duhu Svetome ti kažem: sretan Uskrs, sretan Uskrs u Gospodini Isusu, živome!

Uskrsna poruka provincijala Hercegovačke franjevačke provincije fra Jozu Grbešu

Neka nam Uskrs bude obnova

Draga braćo!

Uskrs je promijenio sve, kao što i smrt mijenja sve. Žena je postala prvi svjedok, a slabiji ljudi navjestitelji hrabrosti.

Uskrslog su susreli tamo gdje se najmanje nadeše: Magdalena na grobu (Mk 16,9), učenici na putu (Lk 24, 13-32), prijatelji iza zatvorenih vrata (Iv 20,19-25), Toma u sumnji (Iv 20,24-29), Petar na jezeru (Iv 21). Sve se promijenilo. Uvijek se sve mijenja kada se dogodi susret života.

Uskrsni susreti obnoviše odnose, oprostiše izdaje, izbrišaše strahove. Uskrs obnavlja sve. On je novi početak. On Petar obnavlja, ponovno podiže i po njemu sve ostale.

Neka nam Uskrs bude obnova svih odnosa, riječi, stavova kako bi obnovljeni mogli obnavljati svijet, donositi svima evanđelje života i biti svjedoci ljubavi.

Sretan Uskrs, braćo!

Pax,
fra Jozo

Foto: Arhiv ICMM

Nedjelja Božjega milosrđa svečano proslavljen u Šurmancima

Unedjelju 7. travnja na Nedjelju Božjega milosrđa posebno svečano bilo je u filijalnoj crkvici Božjeg milosrđa u Šurmancima, u župi Međugorje, gdje je svetu misu u 11 sati predslavio međugorski župni vikar fra Marin Mikulić koji je na početku svoje propovijedi kazao kako je Isus došao među svoje učenike i pokazao im svoje ruke i noge da vide njegove rane kako bi u njega povjerivali, a oni su se obradovali jer su vidjeli Isusa.

„Pala je ona sumnja sa srca da Isus možda nije uskrsnuo. Isus u njih dahne Duh i kaže im „Primite Duha Svetoga. Kojima otpustite grijehе oprashtaju im se, kojima zadržite zadržani su im“. Isus je ovom rečenicom svojim učenicima nagovijestio da čine ono milosrđe koje je on učinio kroz svoje 33 godine dok je koračao ovom zemljom. A najveće milosrđe jest to praštanje grijehа gdje nam Gospodin neizmjerno kroz svoje milosrđe oprashta sve naše grijehе. Često puta čujem kako me pitaju „Velečasni, kako da ja zadobijem Božje milosrđe, što moram

učiniti?“ Ovdje nam može puno pomoći njegova majka, naša Blažena Djevica Marija. Zašto? Zato što je Marija „Vrata milosrđa“, jer je po njoj ušlo milosrđe u naš svijet. Možemo kazati da je Isus utjelovljeno Božje milosrđe jer se kroz Isusovu osobu javila ona milosrdna ljubav, ljubav Očeva. I to Božje milosrđe je potpuno besplatno, ne možemo ga ničim kupiti. Ono je obilno vrelo nježnosti, velikodušnosti i bezuvjetne ljubavi. Ne moramo ga ni kupiti, ne moramo ga ni zaslužiti. Ono nam je u potpunosti darovano”.

kazao je fra Marin te svoju propovijed završio riječima:

„Po svojoj majčinskoj milosti potiče nas na djela ljubavi i milosrđa. Njezina nježnost i ljubav imaju sugu vjere. Zato je važno da se molimo za milost da možemo Mariju primiti u svoja srca, da se možemo predati njezinom Sinu tako da nam Ona može dati ono što nam je najpotrebniјe i ono što je Ona primila od Boga, a to jest dat će nam beskrajno pouzdanje, čvrstu vjeru, poniznost, nadu, zahvalnost, zajedno sa svojim pogledom koji je pun ljubavi i poniznosti i sa dobrotom koja je duboko ukorijenjena u njezinu životu. Ako sve to živimo zajedno s Marijom, Ona će za nas tražiti ono što nam je najpotrebniјe, a to je Božje milosrđe koje je vrelo beskonačnosti. Amen, hvaljen Isus i Marija“, kazao je između ostalog fra Marin Mikulić u svojoj propovijedi.

U filijalnoj crkvici Božjeg milosrđa u Šurmancima, u kojoj se okupilo mnoštvo župljana i hodočasnika iz raznih dijelova BiH i Hrvatske, nalazi se ikona Milosrdnog Isusa ispred koje se dogodilo čudo, a koje je bilo presudno za kanonizaciju poljske redovnice Faustine Kowalske, koju je sv. papa Ivan Pavao II. proglašio svetom 30. travnja jubilarne 2000. godine.

Rubriku Događanja pripremili: Mateo Ivanković i Velimir Begić

MEDUGORSKI MODEL EVANGELIZACIJE: KADA STARO POSTANE NOVO

FRA ANTONIO
MUSA

Foto: Arhiv ICM

KADA JE SVETI PAPA IVAN PAVAO II. PROGOVORIO O TEMI NOVE EVANGELIZACIJE i kada je Crkvu počeo pozivati na novi izlazak među one koji Krista nisu upoznali, ali i one koji su na njega pod teretom života zaboravili, Crkva se nalazila ne svojevrsnoj prekretnici. Svijet opterećen nasleđem stoljeća nemira, mržnje i agresivnog praktičnog ateizma, srljao je u novo tisućljeće i već se izdaleka osjećalo da će taj novi svijet raskinuti sa svime što je još u njemu ostalog kršćanskoga ili religioznoga uopće. Zato je poziv svetog oca na novu evangelizaciju bio ne samo potreban, nego uistinu proročki. Proročkim ga je osobito učinila koncilска svijest da ova nova evangelizacija nije evangelizacija nečim novim, nego *posadašnjenje* onoga staroga, istinitoga i vječnoga.

Međutim, već nekoliko desetljeća u novoj evangelizaciji stvari nisu ni blizu one razine optimizma kojoj se Crkva nadala. Otpad od Crkve na mnogim je stranama svijeta veći nego ikad. Praktični ateizam još uvijek hara srcima i umom

Zapadnoga svijeta, dok Crkva u za nju još uvijek novom svijetu Azije i Afrike – unatoč brojnim pozitivnim trendovima – ne poznaće kršćansku zrelost. Tolike mjesne Crkve, pa i neke cijele biskupske konferencije, s druge strane pokazuju gotovo šizmatski karakter. Sve rjeđa su mjesta u kojima je vjera Crkve očuvana i ljubljena, a rijetka su i mjesta u kojima se nova evangelizacija nije pretvorila u izmišljanje novotarija kako bi se uđovoljilo duhu vremena i duhu krivo interpretiranih postavki evanđelja. Ipak, postoje mjesta, kršćanske zajednice i programi nove evangelizacije koji su ostali i postali duboko kršćanski, stvorivši svoj vlastiti autentični kršćanski sadržaj i izričaj kojim taj sadržaj dijele s drugima.

Prije nekoliko tjedana boravio sam na hodočašcu Gospoj Guadalupskoj u Meksiku. Ova prekrasna zemlja dokaz je da Bog upravlja tijekom

ljudske povijesti. Onoga trenutka kada je usred protestantske reformacije Kristovu Crkvu napustilo mnoštvo vjernika, Bog je u tom novom svijetu sebi uđigao novi narod. I kako to obično biva, Bog je to učinio preko Blažene Djevice Marije koja je siromašnom i bijednom domorodačkom meksičkom puku došla biti Majkom i dovela ih u krilo Crkve. Jedno od mjesta koje smo posjetili na hodočašću u Meksiku je i franjevačka crkva sv. Jakova na povijesnim rubovima Meksika, tik uz ostatke ruševina grada u kojem su živjeli Asteci. Povijest bilježi da su franjevci, prvi misionari u Meksiku, u toj crkvi znali u jednom danu krstiti i do pet tisuća ljudi. Svijest da

je Božja Majka među njima, radost vijesti o jednakosti svih ljudi pred Bogom i propovijedanje Crkve o jednoj jedincatoj žrtvi koju je Sin Božji učinio za čovječanstvo i koja poništava sve druge žrtve, obratila je domorodačka srca kršćanskoj vjeri u kojoj su pronašli svoje utočište i puninu istine. Tako je Gospa Guadalupska postala najsigurniji štit Crkve u tada novome svijetu i do danas se časti kao Majka Amerika, Sjeverne, Srednje i Južne Amerike.

Boraveći u Gospinom svetištu u Meksiku City-u i posjećujući druga njezina svetišta, crkve i kapele sagrađene njoj u čast, osjećao sam se kao doma. Vratilo me sve ovo u moje djetinjstvo i podsjetilo me uvelike na Međugorje. Ondje gdje se Gospa časti, redovito se i prava vjera ispovijeda. Onda gdje je Gospa istaknuta, u središtu će uvijek biti njezin Sin. Ondje gdje se Gospa moli, ne eksperimentira se novotarijama ispraznjenim od značenja, nego se na nov način propovijeda ono staro, istinito i vječno.

Nije li tako u Međugorju? Što je to novo što je Međugorje donijelo svijetu, a da Crkva to nije znala?

Gotovo ništa. Sveta misa, ispovijed i klanjanje, molitva krunice i čitanje Svetog Pisma, post i pokora – sve je to oduvijek bilo dio kršćanske prakse. Ipak, bilo je potrebno da se dogodi Međugorje kako bi ovo *staro* progovorilo *novošću* života. Zato je Međugorje savršeno mjesto za novu evangelizaciju. Upravo zato jer u Međugorju staro postaje novim, a novo je tek obnovljeno staro. I Međugorje uspijeva sve ove godine i sva ova desetljeća jer u njemu nema podvojenosti, nema podjele, nema potrebe i želje da se ono što je temeljno promijeni, nego samo da se to na nov način posvjeđoći.

Cini mi se da brojne župe, evangelizacijske skupine, toliki pojedinci i zajednice diljem svijeta ne uspijevaju u svojim naporima oko nove evangelizacije baš zato jer nisu svjesni ove duboke dinamike koja je u međugorskoj duhovnosti tako snažno prisutna. Iako brojni među njima imaju dobre namjere i iskreno pristupaju djelovanju u Crkvi, u sebi se nisu jasno odredili što je ono čime evangeliziraju i tko je onaj kome služe. Usto im nedostaje misionarskog žara kakav su posjedovali prvi franjevački misionari u Meksiku, žara kojim Međugorje progovara i u hladnim danima dok tisuće u redovima čekaju za Božićnu ispovijed i u vrućim danima u kojima desetci tisuća sudjeluju na Festivalu mladih.

U ovim uskrsnim tjednima u vjernicima redovito poraste svijest o vazmenoj utemeljenosti naše vjere. Na to nas potiču propovijedi, usmjeravaju prekrasne uskrsne pjesme koje pjevamo u crkvama i u svojim domovima, a na to nas konačno upućuje i priroda koja svojim buđenjem kao da potvrđuje i Isusovo uskrsnuće od mrtvih. Međutim, tako brzo naša vjera u Uskrsnuće Kristovo postane mrlaka, omlitavi i pretvoriti se u rutinu; ali ne onu dobру rutinu koja nas čuva, nego u onu rutinu bez smisla, bez sadržaja i života. Takva ponekad postane i nova evangelizacija u Crkvi: strukturalna, ali beživotna; redovita, ali besmislena; uvijek prisutna, ali nikad nadahnjujuća. A Uskrs i vjera u Uskrsloga nas poziva na nešto drugo. Uskrs obiluje smislim i daruje život. I upravo ta svijest o trajnosti Usksra je tako lijepo i snažno prisutna u Međugorju. Međugorje je i u tom smislu posebno jer ono ne poznaće umor, mrlakost ili beživotnu rutinu. Stalni dolasci i odlasci hodočasnika, ali ponajprije trajna prisutnost neba, učinila je međugorsku evangelizaciju autentično uskrsnom. U Međugorju se uskrsna vjera živi svakoga dana. Tu se Isusovi učenici trajno okupljaju na molitvu zajedno s njegovom Majkom Mari-

Crkvi je potrebno ono što Međugorje tako jasno čini već desetljećima. Prepuno misionarskog žara i obilujući u uskrsnoj vjeri, ovo hodočasničko mjesto diljem svijeta pronosi poruku koja glasi: *obratiti se i vjeruj Uskrlome*. I ta poruka, uvijek jednako stara, u srcima onih koji je slušaju progovara novošću susreta.

jom, iščekujući među sobom susresti i Krista Uskrsloga koji na ovome mjestu otvara sva vrata i ruši sve granice.

Uskrsna vjera je tako ovdje uviđek stara, a uviđek nova. Ona je i određujuća. Papa Benedikt XVI je znao kazati da je jedan od problema Crkve nedostatak misionarskog žara među vjernicima, ali i među klerom. Međutim, nedostatak misionarskoga žara samo je znak krize onoga što je temeljno, a to je vjera u Uskrsnuće.

Crkva koja ne vjeruje u Uskrsnuće Gospodinovo, vjernici i kler koji nisu duboko iškustveno obilježeni susretom s Uskrlim Gospodinom, nemaju niti mogu u sebi imati žara propovijedati, svjedočiti ili živjeti kršćansku vjeru jer ona je u sebi duboko paradoksalna i jer iskreno i predano živjeti kršćanski značilo je uviđek, osobito danas, plivati protiv struje. U njima je *staro* tako ostarjelo i pretvorilo se u stvarnost koja prolazi i koja u sebi nema snagu pozvati na slijedeće, a još manje na obraćenje. Upravo zato Crkvi treba *nova* evangelizacija. Crkvi je potrebno ono što Međugorje tako jasno čini već desetljećima. Prepuno misionarskog žara i obilujući u uskrsnoj vjeri, ovo hodočasničko mjesto diljem svijeta pronosi poruku koja glasi: *obratiti se i vjeruj Uskrlome*. I ta poruka, uviđek jednako stara, u srcima onih koji je slušaju progovara novošću susreta.

Istu večer kada sam se vraćao s hodočašća Gospoj Guadalupskoj u jednoj lokalnoj poljskoj crkvi u Chicagu organizirana je međugorska večer i blagoslovljen je novopostavljeni kip Kraljice Mira. Mnoštvo vjernika u vanjskoj je procesiji dopratio Gospin kip ispunivši i prostranu crkvu. Svjedočilo se o njezinoj prisutnosti u srcima onih koji su je susreli u Međugorju, pjevalo se na raznim jezicima, ispovijedalo se i molilo. Srca su gorjela za Gospodinu. Taj međugorski model nove evangelizacije pokazao se još jednom uspješnim i to ne samo u Međugorju, nego i diljem svijeta gdje je s vjerom donešen vjernicima. U svijetu koji se trajno nalazi na prekretnicama vlastite povijesti, ovaj nam je model potrebniji nego ikad. Proročki poziv sv. Ivana Pavla II. na potrebu nove evangelizacije duboko se obistinio u duhovnosti Međugorja. Svi mi koji Međugorje volimo i koji poruku Međugorja želimo zaživjeti zato bismo trebati biti hrabri u svjedočenju Gospine blizine kako bi po nama ono *staro*, istinito i vječno progovorilo novim zanosom.

MOLITI SRCEM

Foto: Arhiv ICM

„Želim zahvaliti svima za sve što su učinili za mene. Napose mladima! Molim vas, draga djeco, da svjesno stupite molitvi. U molitvi ćete spoznati veličinu Božju.“ (28. 11. 1985.) I u ovoj poruci uočavamo da nas Majka Marija poučava kako moliti. Posebna lekcija u Njezinoj školi molitva je srcem.

ŠTO JE SRCE?

Što je srce? I zašto je srce toliko važno da pozivu „molite“ Gospa dodaje „srcem“? Zašto nije dovoljno samo moliti?

Za razumijevanje molitve srcem može nam pomoći tijelo. Tijelo je vanjština. No ako nismo svjesni tijela (vanjštine), kako ćemo biti svjesni nutrine? Ako nismo svjesni tijela, ne ćemo biti nazočni, a ako nismo nazočni, kako ćemo sabrano moliti i kako ćemo biti svjesni Božje riječi i ljubavi u euharistiji? Zato kad uđemo u crkvu ili počnemo bilo gdje moliti, vježbajmo pozornost, a u tome nam upravo tijelo može pomoći.

Razne su mogućnosti vježbanja pozornosti, a evo jedne: Opažajmo zvukove. Pretvorimo se u uho i osluškujmo sve zvukove. Nemojmo se zadržavati kod pojedinog zvuka, nego jednostavno registrirajmo svaki pojedini zvuk i nastavimo dalje. To će nam pomoći da izidemo iz

FRA MARINKO
ŠAKOTA

glave, iz misli i budemo nazočni – poput savršenog uha.

Uz to, opažajmo dodir odjeće na svojem tijelu. Samo opažajmo, ne zadržavajmo se na nekom dijelu tijela, nego nastavimo dalje. Počnimo opažati dodir odjeće na ramenima, na leđima pa sve do nožnih prstiju. Važno je da istupimo iz misli, koje nas odvode negdje drugdje, i budemo ovdje i sada. Gospa kaže: „Neka vam molitva bude kao zrak koji udisi.“ (25. 7. 2007.)

Opažajmo kako zrak izlazi i ulazi kroz nosnice. Ne-mojmo se naprezati, već samo opažajmo zrak na ulazu u nosnice. Tako postajemo svjesni stvaranja: „Jahve, Bog, napravi čovjeka od praha zemaljskog i u nosnice mu udahne dah života.“ (Post 2, 7) Nakon toga možemo u disanje unijeti riječ: Isus (I – dok udišemo, a sus – dok izdišemo). Bez naprezanja, prirodno, opušteno, ali s puno čežnje za Isusom, s puno ljubavi prema Njemu i s puno predanja. Dišem s imenom Isus.

Ovu vježbu možemo ponoviti kad god osjetimo da smo odlutali u mislima. Može nam biti korisna kad se vozimo u vlaku, tramvaju ili sjedimo negdje u prirodi. Noge su slika molitve. Meditiramo li nad nogama, postajemo svjesni da noge nose cijelo naše biće. Sav teret je na njima. Služe nam za hodanje. Obuvamo obuću da ih zaštitimo i lakše hodamo. One nas povezuju sa zemljom,

s tлом. Zahvaljujući njima možemo šetati, planinariti ili trčati.

Dobro je ako molitvu shvatimo kao hod, put, proces, razvoj. Tako će nam molitva postati radosni hod s Gospodinom u životu na Zemlji prema vječnosti. Glava je slika razuma, misli i prosudbi. Kao takva, predstavlja sliku molitve u kojoj smo sputani mislima i predodžbama o Bogu i ljudima. Primjer čovjeka koji je molio, ali je ostao u glavi farizej je u Hramu. On moli, posti i daje milostinju, ali ostajući u svojoj glavi, mislima i uvjerenjima. Zato ga Isus uzima kao primjer kako ne treba moliti. To nam je signal da i u molitvi možemo zastraniti. Farizeji i pismoznaci su molili, ali ipak su sve učinili da Isusa razapnu. Fundamentalisti mole, ali spremni su se opasati bombama i ubijati nevine.

Glava (razum) dobro je mjesto za započinjanje molitve, ali nije dovoljna. Trebamo učiti silaziti iz glave kako bismo bili otvoreni novomu. Srce je središnji čovjek organ o kojem ovisi sve drugo. Ono je slika nutritne, mesta gdje se sjedini razum i osjećaji, volja i odluke. Cilj u molitvi silazak je u srce.

Isus kaže Zakeju: „Zakeju, žurno siđi! Danas mi je proboraviti u twoj kući!“ (Lk 19, 5) Isus to govori svima nama kada počinjemo molitvu: Žurno siđi iz glave u srce, jer želim boraviti u twoj kući, u twojem srcu! Ruke su također slika molitve. Meditiramo li nad rukama, otkrit ćemo pregršt toga: rukama se hranimo, radimo i podižemo terete. Ruke su poput mosta u susretima s ljudima. Kad nekomu pružamo ruku, dajemo mu sebe. Kad nekoga grlimo rukama, primamo ga i on/ona postaje dio nas.

Ruke nam mogu pomoći da se i srce otvara. Zato je dobro imati otvorene ruke za vrijeme molitve. Otvorene ruke govore: Hvala ti, Gospodine, za toliko darova... Predajem ti se... Vjerujem u Tebe... Dodji, Duše Sveti... Ceznem za Tobom, Gospodine... Uho je organ slušanja. Netko reče: „Imamo dva uha. Jedno je za sebe i za mišljenje drugih ljudi, a drugo je za Isusa.“ Slušanje je jako važno u molitvi. Omogućuje nam primanje Božje riječi, ali i još nešto: pozornost. Oči su organ gledanja. Čudesan organ! Važno je vježbati biti oko za vrijeme molitve. Tako rastemo u pozornosti i živimo u

sadašnjem trenutku. Usne su organ koji nam omogućuje izgovaranje riječi. U molitvi srcem treba biti uskladeno oboje: usne (riječi) i srce. Primjerice, dok u molitvi krunice usne ponavljaju Zdravomarije, u isto vrijeme srce je budno, pozorno, otvoreno, predaje se s povjerenjem u Gospodina. Kao da cijelo vrijeme ponavljanja Zdravomarije naše srce govori: Evo me, Gospodine, neka mi bude.

VAŽNOST SRCA

Važnost srca u traženju odgovora na pitanje zašto je srce važno, može nam pomoći sljedeća priča: Neki se mladi čovjek neprestano osjećao pritiđen životnim nevoljama te se potužio duhovniku: „Ne mogu više! Život mi je postao nepodnošljiv. Razne situacije i ljudi ukradu mi mir i radost. Ne

znam što činiti!“ Duhovnik uze šaku pepela, baci ga u času punu bistre vode koja je stajala na stolu te reče: „Ovo su tvoje patnje.“ Voda se u časi odmah zamuti. Učitelj prolje vodu. Uze tada istu količinu pepela, pokaza je čovjeku i prospe pepeo u more. Pepeo se izgubi u moru, a more ostade kakvo je i bilo. Nikakva se promjena nije mogla primijetiti. „Vidiš“, reče duhovnik, „svakoga dana odluci hoće li biti čaša vode ili more.“

Ako je srce razvijeno, ako je postalo široko kao more, u njemu je ključ za mnoge životne situacije. Ako srce nije razvijeno, ako je usko kao čaša vode, onda je ključ izvan nas, onda smo ovisni o drugima i prilikama u kojima se zateknemo.

U srcu se može zbivati pretvorba. To je od neprocjenjive važnosti! Pravilo je: Ako se moje srce mijenja, sve se u meni i oko mene mijenja, sve je drukčije. Ako se moje srce ne mijenja, ja mogu moliti i postiti, ali nema promjene u mom životu. Ako se u srcu ne zbiva pretvorba, molitva ostaje besplodna.

Primjerice, svijet nam nudi razne materijalne stvari kao što su obuća, odjeća (ono što je moderno odnosno poželjno), posebne automobile, čast, ugled i uspjeh. Ako je naše srce poput čaše vode, ako nije slobodno nego ovino, tada će izvanske stvari upravljati nama. Sreću ćemo tražiti u stvarima izvan nas. I lako ćemo je izgubiti.

Ako je pak naše srce poput mora, široko i slobodno, ključ sreće nalazi se u nama. Tada ćemo mi upravljati situacijom i birati, uzimajući ono što nam je potrebno za život. No ne ćemo biti marionete, već slobodni ljudi.

Ako nosimo križ (kroz osobu zbog koje trpimo, neu-spjeh u školi, na poslu ili bolest), imamo izbor: oslobođiti se križa, što nekad nije moguće, ili prihvati križ, što je uvijek moguće. Ako prihvati križ (sebe i druge onakve kakve jesu), tada je ključ u meni i tada se zviba preobrazba srca. Tada sve izgleda drukčije: problemi, ljudi ili neuspjeh. I tada u svemu tome opažamo nešto novo, otkrivamo skrivene vrijednosti.

Ako me netko povrijedio, ljubav će preobraziti moje srce, pod uvjetom da je skrivena u njemu, oslobođit će ga i osnažiti, zbog čega će biti u stanju oprostiti. No ako je ljubav slaba ili je okopnjela, negativne misli i osjećaji upravljat će mnome.

Ako je tvoje srce poput mora, ti si čovjek raspoložen za humor, šalu i smijeh, kako na svoj račun tako i na račun drugih. Kao takav, možeš u svemu, pa čak i u nezgodama, neuspjesima i u kontaktima s neugodnim ljudima uvijek zapaziti nešto zabavno, zanimljivo, lijepo i tako situaciju preokrenuti i preobraziti u dobro i pozitivno.

GDJE TI JE BLAGO? GDJE TI JE SRCE?

Na pitanje što znači i kako moli-ti srcem odgovor nam se nudi u Isusovim riječima: „Doista, gdje ti je blago, onđe će ti biti i srce.“ (Mt 6, 21)

Dok molim, gdje je moje srce? Tu, na mjestu gdje molim ili na drugome mjestu? Jesam li srcem na svetoj misi i u molitvi ili samo tijelom, dok mi je srce na drugome mjestu?

Gospa nam otvara oči i usmje-rava nas: „Vaša su srca okrenuta zemaljskim stvarima i one vas zaokupljaju.“ (9. 5. 1985.)

Iz Gospinih riječi učimo da srce može biti okrenuto materijal-nim stvarima, zemaljskom blagu. Mi ljudi prisiljeni smo baviti se materijalnim stvarima jer su nam potrebne: misli i skrbiti o tome kako prehraniti i zbrinuti obitelj, osigurati im krov nad glavom... No naš duhovni život počinje venuti i sušiti se ako srce ostane usmjeren samo na tu vrstu brige.

Stoga nas Gospa poziva da okre-nemo srce duhovnom blagu: „Svoja srca okrenite prema molitvi i tra-žite da se izlije Duh Sveti na vas.“ (9. 5. 1985.) A na drugome mjestu: „Zato, okrenite vaše misli i srce Bogu i molitvi.“ (25. 5. 2014.)

Moguće da je Isus na to mislio kada je rekao Marti: „Marta, Marta! Brineš se i uznemiruješ za mnogo, a jedno je potrebno. Marija je uistinu izabrala bolji dio, koji joj se neće oduzeti.“ (Lk 10, 41-42) Martino srce bilo je usmjereno na „mnogo toga“. Htjela je ugoditi Isusu, učiniti nešto za Njega, pripremiti dobar ručak ili večeru. No njezino srce previše je bilo usredotočeno na činjenje za Isusa, a malo na Isusa. Zaboravila je ono „jedno potrebno“: na susret s Isusom! Uz to, nedostajalo joj je pozornosti jer je bila zaokupljena mislima o sestri Mariji (zašto joj ne pomaže), o Isusu (zašto ne reagira) i o sebi (zašto je ostavljena sama). Isus hvali Mariju jer je upravo ona otkrila blago na nebu o kojem On govori. Njezino je srce bilo usmjereno na Isusa, na susret s Njim, na ono „jedno potrebno“, na ono jedino važno u tom trenutku. Srcem je bila s Isusom. Moliti srcem znači u Bogu otkriti najveće blago i okrenuti srce Njemu. Dok molimo, provjerimo na što i na koga je usmjereno naše srce.

29. Međunarodna duhovna obnova za organizatore hodočašća, voditelje centara mira, molitvenih i karitativnih skupina vezanih za Međugorje

ČUVATI ČISTOĆU GOSPINA UKAZANJA I NJENE PORUKE PRENOSITI DALJE

Uponedjeljak 18. ožujka registracijom sudionika od 15,00 sati i večernjim molitvenim programom u župnoj crkvi sv. Jakova, započela je 29. Međunarodna duhovna obnova za organizatore hodočašća, voditelje centara mira, molitvenih i karitativnih skupina vezanih za Međugorje koja je ovoga puta okupila oko 220 sudionika iz 26 zemalja svijeta: SAD, Engleska, Irska, Francuska, Italija, Španjolska, Argentina, Meksiko, Paragvaj, Salvador, Brazil, Austrija, Švicarska, Njemačka, Slovačka, Češka, Litva, Latvija, Rusija, Ukrajina, Južna Koreja, Poljska, Portoriko, Hrvatska i Bosna i Hercegovina. Duhovna obnova imala je za temu „Marija je uistinu izabrala bolji

dio...“ (Lk 10, 42) U Gospinoj školi i trajala je do petka, 22. ožujka 2024.

Drugoga dana duhovne obnove, u utorak 19. ožujka, program je započeo u 9,00 sati klanjanjem Presvetom oltarskom sakramentu, nakon čega je slijedio pozdrav i kateheza mons. Alda Cavallia, apostolskog vizitatora za župu Međugorje, provincijala Hercegovačke franjevačke provincije fra Joze Grbeša i međugorskog župnika fra Zvonimira Pavičića koji je bio glavni predavač i koordinator susreta. Njegova uloga je bila između ostalog i upoznati sudionike sa događanjima u župi, održanim programima te planovima za budućnost i sl.

Nakon prošle godine i prvog iskustva koordinacije duhovne obnove za Voditelje hodočašća, za fra Zvonimira je ovoga puta situacija bila znatno drugačija: „Jednom godišnje se mi svi okupljamo da kroz duhovnu obnovu i mi obnovimo taj žar navještanja Radosne vijesti i našeg služenja Gospodinu i Gospu u Međugorju. Prošle godine ih nisam puno poznavao, a ove godine ih već dosta poznajem i to je zapravo i znak koliko surađujemo, koliko zajedno radimo da dovedemo hodočasnike u Međugor-

je. Ne radi se samo u dovođenju hodočasnika, nego o tom prodoru Međugorja u svijet, jer iz nekih mesta u kojima sam bio ljudi vjerojatno nikada neće moći doći u Međugorje, zbog duljine puta, visokih cijena i svega toga, ali oni žive Međugorje u svojoj sredini, organiziraju u svojoj župi molitvene programe kao Međugorje, molitvu krunice, klanjanje, euharistiju... Potiču ljude da dolaze, da se mole Bogu, da žive po Božjim zapovijedima... I zapravo oni tako postaju oni koji obnavljaju svoju župnu zajednicu malo pomalo, onda to ide i šire i šire“, kazao je fra Zvonimir Pavičić.

Na duhovnoj obnovi jedno izlaganje imao je i ravnatelj ICMV Vedran Vidović, koji već tradicionalno sve sudionike upoznaje sa djelatnostima

Foto: Arhiv ICMV

Informativnog Centra, novim publikacijama, seminarima, konferencijama te svim onim što se tiče medijske prisutnosti Međugorja u cijelome svijetu.

U sljedećim danima program se sastojao od večernjeg molitvenog programa u crkvi sv. Jakova i predavanja, sudionici su molili i na Brdu ukazanja i Križevcu, a program ove duhovne obnove završio je svetom misom u petak u 11 sati koju je predslavio mons. Aldo Cavalli.

POČECI I CILJEVI OBNOVE

Međugorje je danas u svijetu nešto puno više od malenog mjeseta u Hercegovini. Ono je pokret kojeg je ovo ime izazvalo otkada vidioci svjedoče da im se od 1981. do danas ukazuje Kraljica Mira. Ovaj pokret ima svoja različita obilježja: to je DUHOVNI pokret, HODOČASNIČKI pokret, pokret OBNOVE, pokret HUMANITARNE POMOĆI... a to je postao zahvaljujući ljudima koji su počeli osnivati molitvene skupine i centre mira, izdavati časopise, pisati knjige, dovoditi hodočasnike u Međugorje...

Svećenici koji rade u župi Međugorje od samoga početka nastojali su čuvati čistoću Gospina ukazanja i njenu jasniju poruku prenositi dalje. S tim ciljem, prigodom 13. obljetnice Gospinih ukazanja, Župni ured je od 22. – 23. lipnja 1994. u Međugorju organizirao prvi susret voditelja molitvenih i karitativnih skupina, te centara mira, koji su željeli zajedno moliti i razmišljati o Gospinim porukama. Tijekom vremena to se okupljanje oblikovalo u „molitveno – obrazovni“ seminar. Seminar se zatim održavao na različitim lokacijama: 1995. god. u Baškoj vodi, 1996. god. u Tučepima, 1997. do 2000. god. u Neumu, da bi od 2001. god. dobio svoj stalni termin u Međugorju. Broj sudionika se svake godine povećava, a domaći i strani teolozi kroz predavanja nastoje teološki i crkveno definirati fenomen međugorskih ukazanja, njegovo mjesto u Crkvi te različita značenja Gospinih poruka za suvremeniji svijet. Na kraju seminara, nakon molitve, zajedničke izmjene iskustava i razmišljanja redovito se donosi IZJAVA koja donosi glavne zaključke, prijedloge ili odluke o dotaknutim pitanjima na seminaru.

Moderatorica seminara Marija Dugandžić ističe kako se kroz ovih godina susreta, formirao jedan stalni broj sudionika koji i sami, zajedno sa seminarom sazrijevaju u međugorskoj Gospinoj školi. Istim i kako je svrha ovih susreta da se jednom godišnje okupe oni koji rade sa hodočasnicima ili na bilo koji način rade na širenju Gospinih poruka iz svih krajeva svijeta, sa ljudima koji iz župe također rade na tom polju, kako bi se međusobno iskordinirali, pohvalili ili pokudili, te vidjeli kako zajedno još bolje mogu Gospine poruke živjeti i svjedočiti.

Priredila: Paula Tomic

Svjedočanstva sudionika

DARIO BEZIK, OSIJEK

Prvi sam put na ovoj Duhovnoj obnovi za organizatore hodočašća... Znao sam da ona postoji, ali sam nekako razmišljao kako je to za strance, a ne za nas Hrvate i ja organiziram hodočašća u Međugorje već 13 godina. Inače je porazan broj sudionika iz hrvatskog govornog područja. Sada nas je bilo peto, dvije žene iz samog Međugorja i nas troje iz Hrvatske.

Moji utisci o duhovnoj obnovi su vrlo pozitivni i preporučio bih je svakome: od upoznavanja sa fratrima koji služe na župi, sa župnikom, od sklapanja nekih novih poznanstava s drugim vodičima i Centrima Mira, saznavanja podataka koje nisam znao npr. da prijavom u info centar možeš dogоворити franjevca koji će imati katehezu za tvoju grupu kako bi se zadržala prava linija međugorske duhovnosti.

Pokupio sam puno kontakata, puno ideja za nastavak mog rada (prošireli su mi se mogućnosti obogaćivanja hodočašća npr. posjetom kipu Pobijenih hercegovačkih franjevaca, informacija o povijesti Međugorja i Hercegovine, posjetom crkvi u Šurmancima, grobu fra Slavka Barbarića...)

Osim informacijski, ovi dani su me obnovili i duhovno, preko molitve i vrlo korisnih kateheza fra Zvonimira o prirodi grijeha. Pojasnilo mi se što je zapravo grijeh, da li je to samo kad sagriješiš ili je on počeo puno prije toga, kad ti se rodio u mislima... Tako da sam i sa duhovne strane dobio spoznaju od kuda dolazi grijeh, od kuda dolazi „moj problem s Bogom i Njegov sa mnom“.

ORNELLA FILIPPI, VERONA

Volim dolaziti na ove susrete Duhovne obnove za organizatore hodočašća... jer su konstruktivni, formativni i obogačujući; prije svega na osobnoj i duhovnoj razini.

S ovim susretom dobivam jedno obogaćenje za moj život preko susreta sa Gospom i Isusom. A onda kao plod ovih dana i ovih susreta mogu s tim iskustvom obogatiti moju obitelj, moje hodočasnike koji se preko mene žele približiti ovome mjestu.

Ove godine mi se jako dopala tema o sakramenu ispovijedi, tom vrlo važnom sakramenu kojeg 'moderna crkva' i 'moderni vjernici' na žalost sve više zanemaruju govoreći: „A, ja sve sam rješavam s Bogom...“ i ne žive sakramen-

preko blagoslivljajućih ruku odrješenja koje mogu primiti samo od svećenika. Zato zahvaljujem fra Zvonimиру, međugorskom župniku koji je najviše što je mogao rastročio i objasnio važnost ispovijedi, odnosno stvarnost grijeha koji nije samo zlo, nego je jedna stvarnost koja će ostaviti trajni trag na čovjeku uništavajući ga kao ljudsko biće, kao slijku Božju i kao posljedicu ima onda i uništenje društva. A to svi vidimo danas oko nas: tamo gdje nema Boga, velika je težina i tjeskba.

Željela bih također, da se ovaj susret malo više vrednuje, da postane obavezan za sve organizatore hodočašća kako bi mogli poslušati i živjeti onu molbu pape Ivana Pavla II: „Brinite se za Međugorje, čuvajte Međugorje...“ Kako bi shvatili da smo svi mi hodočasnici ovdje samo 'posebni gosti u jednoj župi' i zbog toga moramo slijediti župni program, a onda se vratiti u naše župe i obogatiti ih ovim iskustvom susreta s Isusom po Mariji.

PATRIZIA SANTORO, BARI

Na Duhovnu obnovu za organizatore hodočašća... dolazim već 16 godina, dok u Međugorje dolazim već 25 godina, a od toga 23 godine organiziram hodočašća. Prvi sam put došla sama i iskusila milost, nakon dvije godine je došao moj muž, a zatim je došlo i sve četvero naše djece. S vremenom, jedan nas je župnik pozvao da ispričamo svoje svjedočanstvo u njegovoj župi i tako smo počeli biti Marijine ispružene ruke koje dovode druge ljudi da iskuse Gospinu majčinsku ljubav u Međugorju.

Za mene nema bolje mjesto da Međugorja na kojem se osjećam kao kod kuće, kao i mnogi hodočasnici koji se ovdje tako osjećaju jer preko Marije susreću Isusa. I za mene je velika milost što mogu biti od pomoći Gospu u ovoj službi.

Kroz tekuću godinu doći ću na hodočašće još dva ili tri puta. Prvi put je za godišnjicu Gospinih ukazanja koju se trudimo nikada ne propustiti, drugi put je na Mladifest, a treći put vjerojatno na Veliku Gospu. Gospa nam šalje duše u potrebi iako je broj hodočasnika, barem iz Italije, u velikom padu. Nekada bi npr. za Godišnjicu dolazili sa dva puna autobusa, a ove godine dolazimo sa jednim kombijem od 9 mesta. Ali to nas ne obeshrabruje da i dalje dolazimo dokle god ima i jedan zainteresirani.

Budite molitva, budite svjetlo i svjedoci

Foto: Arhiv ICMM

„Draga djeco! U ovom milosnom vremenu molite sa mnom da dobro pobijedi u vama i oko vas. Na poseban način, dječice, molite sjedinjeni s Isusom na njegovom križnom putu. Stavite u svoje molitve ovo čovječanstvo koje luta bez Boga i bez Njegove ljubavi. Budite molitva, budite svjetlo i svjedoci svima onima koje susrećete, dječice, da milosrdni Bog ima milosrđa prema vama. Hvala vam što ste se odazvali mome pozivu.“

U OVOM MILOSnom VREMENU MOLITE SA MNOM DA DOBRO POBIJEDI U VAMA I OKO VAS.

Možda pomislimo kako je vrijeme u kojem živimo teško. Istina, ali Gospa nam kaže da je ovo vrijeme milosno. To ne smijemo zaboraviti! Iako je teško, ipak živimo u milosnom vremenu. Mi, baš mi, ti i ja, živimo u posebnom vremenu kada nam se Nebo otvara na poseban način, kada je Majka Marija odlučila pratiti upravo nas na našem putu i baš s nama, s tobom i sa mnom, mijenjati ovaj svijet. Kako ostati ravnodušan na to?

Gospa kaže: „Molitel!“ U promjeni svijeta Gospa uvijek polazi od molitve. Ništa bez molitve!

„Molite sa mnom!“ Gospa želi da s Njom molimo. Dakle, Gospa moli. Od sada kada budemo molili, budimo svjesni da molimo s Majkom. Nismo sami nego s Gospom.

Gospa moli „da dobro pobijedi u nama i oko nas“. Kad budemo molili, neka i naša nakana to bude: da dobro pobijedi u nama, u tebi i u meni, u tvojoj obitelji, oko nas, u našem mjestu, gradu, župi, državi, svijetu.

Što je dobro?

Kad ljubav, razumijevanje, povjerenje i prihvatanje vlada u tvojoj obitelji – to je dobro. Kad je mir, zajedništvo – to je dobro. Kada mislimo na druge i pomazemo drugima – to je dobro. Kad nismo zaboravili molitvu i euharistiju – to je dobro. Kad odgajamo djecu da žive s Isusom – to je dobro.

Što je grijeh?

Grijeh je kada se ruši to dobro. Kada nema zajedništva ni mira, radosti, povjerenja u obitelji – to je grijeh. Jer srušeno je dobro, srušeno je ono što je zdravo i lijepo.

Ako Gospa kaže „da dobro pobijedi“, to znači da je riječ o borbi. Znamo kako se nekada u sebi borimo oko dobra: Kad nas napadne neka loša misao o drugoj osobi, zavist, mržnja, neprاشtanje... Kad je u obitelji svada, kad nema razgovora... Kad se djeca i mladi susreću s novim pojama koje nameće rodna ideologija...

Tko će pobijediti u toj borbi? Tko i što pobjeđuje u tebi, u tvom srcu? U tvojoj obitelji?

Molimo s Majkom da u nama i oko nas pobijedi dobro!

NA POSEBAN NAČIN, DJEČICE, MOLITE SJEDINJENI S ISUSOM NA NJEGOVU KRIŽNOM PUTU.

Gospa nas uči kako moliti: sjediniti se s Isusom na njegovu križnom putu. U tome nam je primjer upravo ona – Marija. Ona je pratila Isusa, ostala mu vjerna, sjedinjena s njim i s njegovim trpljenjem i onda kada su ga svi ostavili, kada su ga osudili, bičevali, pljuvali, vrijeđali. Pa sve do križa i smrti. I još dalje – do groba! I onda kada, po ljudskom razumijevanju, nije bila moguća druga misao nego: Gotovo je! Nema više ništa! Razočaranje i beznađe!

No Marija je unatoč svemu tomu ustrajala, ostala vjerna Isusu. A na koncu? Uskrsnuće! Život je pobijedio, svjetlo je bilo jače od tame, ljubav od mržnje.

Isusov križni put, a posebno razapinjanje i smrt na križu, za nas su škola. Škola slobode i ljubavi! I kada mu na Cvjetnicu kliču: Hosana! I kada samo pet dana nakon toga iz petnih žila urliču: Raspni ga! U svemu tomu Isus ostaje slobodan. Na križu okružen sa svih strana mržnjom, vrijeđanjem, pljuvanjem Isus ostaje slobodan. Moli za one koji su ga razapeli da im Otac oprosti.

Usred mržnje Isus ljubi. Koja je to škola za nas sve, za našu djecu, za mlađe, za bračne parove, za svećenike! Na Zapadu skidaju križeve iz prostorija i govore: Ne smije se križ stavljati pred djecu da gledaju tako nešto strašno! Što ćemo i koga ćemo onda stavljati pred djecu i mlađe? Koje uzore?

Ispod križa Isusu su dobacivali: „Spasi sam sebe!“ Zar danas sve više ne čujemo takve glasove: Misli samo na sebe! Spasi samo sebe! Uživaj! Ne briga me za drugog! Samo nek' je meni dobro!

Hoćemo li pred djecu i mlade stavljati takve sebičnjake koji misle samo na sebe? Hoćemo li dopuštati da ih odgaja

rodna ideologija koja nudi sve ono što se protivi Božjoj volji?

Zato Majka želi da se sjedinimo s Isusom na njegovu križnom putu kako bismo ostali slobodni, kako bismo upoznali pravu ljubav, njome se nadahnjivali i nastojali živjeti po toj ljubavi!

STAVITE U SVOJE MOLITVE OVO ČOVJEČANSTVO KOJE LUTA BEZ BOGA I BEZ NJEGOVE LJUBAVI.

Gospa želi da molimo za čovječanstvo. Zašto? Jer „luta bez Boga i bez njegove ljubavi.“ Čovječanstvo luta. To znači da nema putokaza, da je izgubilo i zaboravilo putokaz, Božju riječ, Deset zapovijedi, evanđelje. Zato mnogi ljudi više ne znaju što je istina, što je ispravno i kako ispravno živjeti. Idu „grlom u jagode“ i primaju u sebe bez imalo kritičnosti sve što im mediji i nakaradni moral nude.

Svaki dan neka naša nakana u molitvi bude ta – za svijet u kojem živimo, da taj svijet pronađe Isusa koji je Put, Istina i Život.

BUDITE MOLITVA, BUDITE SVJETLO I SVJEDOCI SVIMA ONIMA KOJE SUSREĆETE, DJEČICE, DA MILOSRDNI BOGIMA MILOSRĐA PREMA VAMA.

Gospa želi pomoći ovom svijetu, ali ne može bez nas! To je temeljna poruka Međugorja. Ona želi biti molitva, svjetlo i svjedok ljudima, ali to može jedino preko nas, preko mene i tebe. Ona želi reći svakom čovjeku: Ti si Božje i moje dijete! Bog te voli, Bog ti prašta! Ne zaboravi Boga ni vječne vrijednosti! Ne zaboravi Božju ljubav, Boga koji te je izneskazivao stvorio, koji je za tebe život dao, koji želi da vječno budeš s njim.

Sve to Gospa želi reći svakom čovjeku na Zemljii, ali to može reći samo preko mene i tebe. Odluči se, izaber! Ako izaberesh Majku i njezin put, eto sreće i tebi i tvojoj obitelji! Računaj s tim: To nije lagani put, ali ispunja srce neopisivom srećom. Jer što ima ljepeš i slade nego biti Gospine ruke, oči, glas...

U Nikaragvi zabranjene procesije za Veliki petak

Vlasti u Nikaragvi zabranile su sve vjerske obrede u javnosti u Velikom tjednu, uključujući i procesije za Veliki petak.

O zabrani je izvijestio oporbeni list La Prensa u svome mrežnom izdanju, koji se pritom poziva na jednu odvjetnicu koja se bavi ljudskim pravima.

Prema istom izvoru, vlada predsjednika Daniela Ortege rasporedila je tisuće policijskih snaga u odori i civilu

Njemački katolici u Londonu žale se na nasilje muslimana

Njemački katolici u Londonu požalili su se na agresiju muslimana usmjerenu na njihovu zajednicu u četvrti Tower Hamlets, u pozadini kojega je rat u Gazi.

Tradicionalne procesije na Cvjetnicu bile su ove godine moguće samo unutar crkava ili u njihovim dvorištima. Procesije na Cvjetnicu i Veliki petak u Nikaragvi, kao i u mnogim drugim zemljama Latinske Amerike, važan su dio vjerske tradicije. Ortegin režim i prošle je godine nastojao onemogućiti procesije u Velikom tjednu.

Župnik je izvijestio o grafitima koji se redovito pojavljuju na zidovima crkve, poput crteža sotone ili poruke "Allah vas gleda".

Prema njegovim riječima, u četvrti Tower Hamlets, u kojoj se nalazi jedna od najvećih džamija u Europi, vlada latentno protužidovsko i protukršćansko raspoloženje.

U prosincu je jedan ekstremist izdarao suradnika župe uzvikujući ime Allaha, žrtva napada završila je u bolnici. Nakon napada Hamasa na Izrael i početka rata u Gazi u listopadu, čitava je četvrt profesionalno ukrašena palestinskim zastavama. "Stekao se dojam da niste više u Engleskoj, nego u Palestini i u nekom ratnom području", opisao je.

Bogoslovna sjemeništa su izvijestila o globalnom padu: 2022. u formaciji je bilo 108.481 muškaraca sa željom da postanu svećenici. To je 1,3 posto manje kandidata nego 2021. Europa je opet bila prva po padu, s minus šest posto. Međutim, u Africi je taj broj porastao na 34.541. To je Afriku učinilo kontinentom s najviše kandidata za svećenike: gotovo svaki treći kandidat za svećenika u svijetu pohodao je sjemenište u Africi.

Broj redovnica dodatno je pao u 2022.: za 1,6 posto, s 608.958 na 599.228. Ponovno su se pokazale razlike između Afrike, koja je imala 1,7 posto više redovnica, i Europe, gdje je 3,5 posto manje žena živjelo prema redovničkim zavjetima. Također je zabilježen pad u Južnoj i Srednjoj Americi (minus 2,5 posto), Sjevernoj Americi (minus 3,0 posto) i Oceaniji (minus 3,6 posto). U jugoistočnoj Aziji broj redovnica blago je porastao za 0,1 posto.

Statistički godišnjak za 2022. koji je pripremio Središnji ured za crkvenu statistiku sadrži ažurirane podatke o Katoličkoj Crkvi u svijetu. Izdaje ga vatikanska izdavačka kuća LEV i od četvrtka 4. travnja je u prodaji u knjižarama.

Katolička Crkva raste u svijetu, no opada broj svećenika i redovnica

Broj katolika u svijetu porastao je na 1,39 milijardi u 2022. godini. To je povećanje od jedan posto u usporedbi s 2021. godinom, prema godišnjoj crkvenoj statistici objavljenoj u četvrtak 4. travnja.

Broj članova Katoličke Crkve porastao je prvenstveno u Africi, gdje živi 273 milijuna katolika. To znači da je 2022. otprilike svaki peti katolik bio iz Afrike. U Europi je taj broj ostao isti – 286 milijuna. Na američkom kontinentu broj katolika je porastao za 0,9 posto, u Aziji 0,6 posto.

Za razliku od povećanog broja katolika, broj svećenika i dalje lagano pada. Pao je za

Indonezija priznala kršćanski identitet, ime Isusa Krista sada se smije službeno koristiti

Kršćani u većinsko muslimanskoj Indoneziji ovog su Uskrsa proslavili ne samo Isusovo uskrsnuće, nego i povijesno priznanje njihovog identiteta u toj azijskoj zemlji, objavili su 31. ožujka 2024. indonezijski mediji.

Indonezijske vlasti odlučile su službeno koristiti ime Isus Krist umjesto muslimanske oznake "Isa Al-Masih" (Mesija).

O. Franz Magnis-Suseno, njemački isusovac i dugogodišnji rektor Visoke filozofske škole Driyarkara u Jakarti, u razgovoru za KNA izrazio je radost zbog toga poteza indone-

zijskih vlasti. Ta je reforma važan znak da umjerena muslimanska masovna organizacija Nadlatul Ulama i slijedom toga indonezijska država "kršćane smatra prijateljima i stoga želi priznati njihov identitet", rekao je o. Franz. Reformu je krajem prošle godine najavio indonezijski predsjednik Joko Widodo. U siječnju je izdan dekret o tome, koji je na Uskrs stupio na snagu.

Kršćani su proteklih desetljeća bili često cilj diskriminacije i napada islamista i muslimanskih terorista. Predsjednik Widodo protivnik je

radikalnog političkog islama. Tijekom kampanje za predsjedničke i parlamentarne izbore u veljači gotovo nisu zabilježeni napadi na pripadnike manjinskih vjerskih zajednica poput kršćana ili islamske zajednice Ahmadiyya, koju većinski muslimani u Indoneziji smatraju otpadničkom.

Kršćani čine oko 10 posto stanovništva Indonezije koje ukupno broji 275 milijuna. Time su najveća vjerska manjina u toj zemlji. Oko dvije trećine indonezijskih kršćana čine protestanti, a jednu trećinu katolici.

Kardinal Sako u Mosulu posvetio obnovljenu crkvu

Deset godina nakon što je Islamska država (IS) zauzela grad Mosul na sjeveru Iraka, kardinal Louis Raphael Sako posvetio je crkvu koja je ponovno sagrađena na mjestu tada srušene. Kaldejski patrijarh kardinal Sako posvetio je u nedjelju 7. travnja crkvu Naše Gospe od vječne pomoći u Mosulu, izvijestila je KNA. Naglasio je kako je riječ o izvanrednom događaju koji bi mogao ohrabriti kršćane da se vrate u grad. Patrijarh je u propovijedi istaknuo "prednjačenje" kršćana u izgradnji iračkog društva, kulture i napretka u pokrajini Mosul. Ekstremisti su nakon zauzimanja grada obećastili crkvu i koristili ju kao policijsku postaju. U crkvi su uništeni svi kršćanski simboli, raspela i kipovi i zamjenjeni plakatima i simbolima IS-a. Tri godine kasnije, iračka vojska i savezničke snage oslobodile su grad. Na posvećenju u nedjelju uz najmanje 300 vjernika sudjelovali su i kršćanski, muslimanski, jezidski i sabejski vjerski i politički dužnosnici iz Mosula i Ninive kao i međunarodni predstavnici koji su finansiјalno ponovnu izgradnju crkve. U Mosulu, koji je papa Franjo posjetio 2021., obnavljaju se i druge crkve i samostani. Obnova međutim teče sporu, a mnogi vjernici još se nisu vratili, navodi izvješće.

Ikona milosrđa kružit će svijetom do Jubileja 2033. g

Na nedjelju Božjega milosrđa, u Godini molitve, 7. travnja 2024. počelo je međunarodno putovanje „Peregrinatio Misericordiae“ ikone koju je papa Franjo blagoslovio 6. studenog 2023., tijekom audijencije u koju je primio volontere i korisnike Male kuće milosrđa iz Gele na Siciliji.

Preporuka pape Franje bila je jasna: nosite sliku u crkve, na trgrove i u kuće svijeta sve do 2033., jubilarne godine u kojoj će se slaviti dvije tisuće godina Otkupljenja, prolazeci kroz redovni Jubilej 2025. To je misija koju je Papa povjerio volonterima i korisnicima Male kuće milosrđa u Gele na Siciliji, kada ih je susreo početkom studenoga prošle godine

kako bi blagoslovio ikonu Hodočašća milosrđa (Peregrinatio Misericordiae), upućenu na putovanje svim geografskim širinama.

Po želji siromašnih i volontera Male kuće milosrđa povodom 25. obljetnice osnutka Apostolske

bratovštine milosrđa i 10. obljetnice Male kuće milosrđa u Geli, ikona je nastala prema pravilima starodrevne bizantske tehnike i korištenjem kanonskih materijala, kako propisuju priručnici, dodajući pritom nekoliko relikvija „svetaca Milosrđa“, među kojima Ivana Pavla II. i M. Faustine Kowalske te Terezije M. od Djeteta Isusa i Svetoga Lica, M. Terezije iz Kolkate i Karla Acutisa.

U ovom vremenu neizvjesnosti između pandemije i ratova snažno odjekuju riječi milosrdnog Isusa koje je povjerio poljskoj mistikinji: „Čovječanstvo neće pronaći mir sve dok se s pouzdanjem ne obrati mojem milosrdu“.

Marthe
Robin –
mističarka i
stigmatizirana
žrtva ljubavi

FRA TOMISLAV
PERVAN

OTAJSTVO ŽENE KOJA JE ŽIVJELA SAMO OD EUHARISTIJE (II.)

POGLEĐ NA TEOLOŠKU DUBINU MISTIČNOG SVIJETA ISKUSTVA MARTHE ROBIN

S Marthom Robin upoznao sam se preko Zajednice Blaženstava, izvorno *Lav iz Judina Plemena i Probodeni Jagnjac*. Naime, početkom osamdesetih godina prvi koji su se iz inozemstva ozbiljnije bavili Međugorjem bili su iz francuske *Zajednice Blaženstava*, poglavito Dr. Philippe Madre, jedan od utemeljitelja i vođa te zajednice, liječnik i đakon. Utemeljitelj je bio Br. Ephraim (Gérard Croissant) koji je na poticaj Marthe Robin prešao s protestantizma na katolicizam, postao đakonom i utemeljio *Zajednicu Blaženstava* sredinom sedamdesetih godina. Išao je često na razgovore s Marthom koja ga je poticala da osnuje zajednicu koja će uključivati svećenike i laike, braćne parove i osobe do kraja posvećene Gospodinu. Cilj je svetost u svagdanu. Od njega sam čitao knjigu o nastanku *Zajednice „Kasni daždovi“* (*Nachsommerragen – na njemačkom*). Tu opisuje svoje susrete s Marthom te njezino stanje sedamdesetih godina, a preminula je 1981. Već tada me fascinirala ta iznimna osoba i mističarka koja bijaše mnogima nadahnitelj. U nas malo ili nimalo poznata, a bila je pokretač i savjetnik tolikih novih i mladih zajednica prije i nakon Sabora. Upravo kao i kod Charlesa de Foucaulda. Tek nakon smrti vidi se stvarni učinak i blagoslovljeno djelo tih pojedinaca koji su se stavili Kristu do kraja na raspolaganje.

Marthe Robin bijaše žena koja je punih pedeset godina živjela samo od euharistije koju čak nije ni primala svaki dan, u pravilu dvaput tjedno. Takva osoba izaziva u nama zacijelo veliku radoznalost. Postoji nešto u neobičnoj životnoj prići Marthe Robin u kojoj možemo vidjeti veličinu koja se ne temelji na „neobičnim“ pojavama, već je ukorijenjena u otajstvu mističnog zajedništva s Kristom. Upravo taj život skriven u Bogu čini veličinu ove sitne žene. Crkva je nedavno učinila korak prema njezinu proglašenju blaženom kad je papa Franjo ovlastio Kongregaciju za kauze svetaca 7. studenoga 2014. Dekretom o herojskom stupnju njezinih krjeposti te života.

Marthe Robin rodila se 13. ožujka 1902. u Chateauneuf de Ga-

laureu, u Francuskoj, u regiji poznatoj kao "Ravnica". Bila je najmlađe od šestero djece. Njezin otac Joseph bio je dobrodušan poljoprivrednik, ne baš religiozan. Išao je u crkvu samo na Uskrs i velike blagdane, iako je pred kraj života, zahvaljujući Martinu izvanrednom primjeru i krjeposti, doživio duboko obraćenje te je „umro kao svetac“, prema svjedočanstvu same Marthe. Njezina majka, Amelie-Celeste Chosson bila je sretna i milosrdna domaćica i majka, i poput svog supruga, u početku nije bila pobožna niti praktična vjernica, međutim i ona je doživjela duboko obraćenje pred kraj svog života, zacijelo kroz sveti utjecaj i primjer kćeri Marthe.

LJUDI HRLE POSJETITI MARTHE

Nije trebalo dugo da se glas o tim događajima proširi po susjednim selima. Uskoro su se brojni ljudi „uspinjali na Ravnici“ kako bi vidjeli Marthe i molili s njom, sjednjajući se kroz nju s Kristovom mukom. Taj apostolat primanja posjetitelja za dobro duša trajao je punih 50 godina, do kraja njezina života. Vlč. Faure i vlč. Perrier prvi su organizirali takve posjete na korist i izgradnju duša povjerenih im župljana. Računa se da je kroz to vrijeme od pola stoljeća primila više od stotinu tisuća posjetitelja iz raznih društvenih slojeva. Dnevno po njih šezdeset i više.

Posjetitelji bi dolazili u tolikom broju da je počevši od 1931. ili 1932. trebalo dopuštenje vlč. Faurea da bi se „uspeli do Ravnice“. Zašto vlč. Faure? Jednostavno stoga što bi obitelji Robin bilo previše neugodno odbiti bilo koga kao gosta u svoj dom.

Već je nastao spontani ritual: U kuhinji bi se čekalo na red u društvu Marthine majke čije je strpljenje bilo dirljivo. Napokon bi netko ušao u Marthinu sobu, porazgovarao s njom i pokazao darove koje bi donio, ne samo naranče koje su ljudi obično donosili (za bolesne, jer Marthe nije ni jela ni pila), nego i razne druge stvari koje je Marthe tada s radošću i zadovoljstvom slala siromašima i misionarima. Tu je početak onoga što današnji sudionici duhovnih vježba u Chateauneufu nazivaju „Marthina košara“ - darovi koje je Marthe slala siromašnima i misionarima.

Njih su dolazili svi bez razlike, ljudi koji su obnašali visoke dužnosti u Crkvi i državi: kardinali, biskupi, svećenici, ministri, profesori, bogati poslodavci, ali i siromašni radnici, seljaci, ljudi s različitim ovisnostima ili samoubilačkim mislima. Marthe je davala točne savjete, odgovore i upozorenja onima koji su tražili pomoć. Za nju nije bilo pitanja bez odgovora, problema bez rješenja, nije bilo situacije bez izlaza. Tražeći pomoć i savjet očajnicima i patnicima koji bi joj dolazili, govorila bi da će na sebe preuzeti teret njihovih problema. Na taj je način uspjela ispaštati krivnju tih ljudi kod Boga.

Cilj je bio sve dovesti do Krista koji liječi sve rane, smiruje sve boli i rješava najteže probleme. Ponekad bi jedna riječ iz Marthinih usta znala promijeniti ljudske živote. Primala je grješnike s najvećim suošjećanjem i ljubilja ih Kristovom ljubavlju. Budući da ju je vrag napadao sa svim vrstama kušnja i napastovanja, bila je bolje od samog grješnika svjesna ozbiljnosti grijeha i krivnje. Stoga je Marthe, zahvaljujući sjedinjenju s Kristom u molitvi i euharistiji, kao i svojoj dobrovoljnoj patnji s grješnicima, preuzimala na sebe trajnu,

pobjedničku borbu sa silama zla i oslobođala tisuće ljudi iz ropstva grijeha.

SMRTNA BORBA S VLASTITOM VOLJOM

„Kraj je 1930. godine“, rekla je u noći 31. prosinca. „Cijelo je moje biće prošlo preobrazbu, transformaciju jednako tajanstvenu koliko i duboku. Godina kušnja, godina boli. Godina milosti i ljubavi. Moja stvarna radost na mojoj bolesničkoj postelji je duboka, trajna, jer je božanska... Razmišljam o putu kojim sam prošla od početka svoje bolesti, a iz tog razmišljanja proizlazi samo ljubav i zahvalnost Bogu koji je tako milosrdan i tako dobar. Kakva i koja muka i napor! Kakav je samo rast izveo Bog u meni! Ah, kakvo lupanje srca, kakve su smrtnе borbe volje potrebne da se umre samomu sebi!“

Sve veći broj posjetitelja, zrake i tračci slave („Bilo je tako lijepo tamo gore“) ne smiju nas zbuniti te da smetnemo s uma kako je Marthe nastavila svakim danom patiti, bez prestanka i sve bolnije. Sve do 1981. Jedva je moguće zamisliti da je ta *Golgota* trajala pedeset godina.

Marthe je patila u cijelom tijelu. Čak i kad je trebalo, kako rekosmo, promijeniti posteljinu, bilo je potrebno poduzeti sve mjere opreza; usprkos njima, gospođa Robin i gospođa Ferdinand Robin (koja bi došla u pomoć) znale su vrlo dobro da joj je sve to uzrokovalo veliku bol i patnju. Marthe je patila ne samo zbog toga što nije mogla jesti niti piti, već zato što nije imala pljuvačku niti moć normalnog gutanja. Uvijek suha usta. Njezina jedina hrana bijaše, rekosmo, euharistija. Pedeset godina Marthe je živjela samo od euharistije!

Marthe je u srcu trpjela promatrajući kako se njezini roditelji muče jer ne mogu učiniti ništa za nju. Nadasve je patila u svojoj duši zbog grijeha svijeta koji su ogavni te zato što Ljubav nije ljubljena. A ta je duhovna patnja bila najveća svakoga petka kad bi Marthe tijekom tolikih godina ponovno proživljavala Isusovu muku i razapinjanje. Kasnije je za nju u četvrtak navečer započinjala Kristova agonija. „On želi proživjeti u meni ponovno svoju muku do svoga posljednjeg daha i svoga silaska nad pakao, pa čak i svoga uskrsnuća, makar ja ostajem

na križu, kako bih nastavila ovaj život raspeća koji je Njegova volja za mene; mene za njegovu slavu i za otkupljenje duša diljem svijeta."

Vlč. Finet više je puta pričao o dijalogu između njih koji bi prethodio njezinu ulasku u agoniju Muke: „Oče, znate li da je danas četvrtak?“ – „Da, dijete moje“. „Znate, oče, da je večeras..“ „Da, dijete moje.“ „Oče, brinem se da to neću moći podnijeti.“ „Da, da, dijete moje!“

I, malo pomalo, četvrtkom tijekom dana, Marthe bi sve više osjećala bolove Muke. Bila je u borbi protiv razularenih i puštenih paklenih sila, protiv Sotone, koji joj je udarao glavom o namještaj kraj njezina kauča. A Marthe je lijevala krvave suze.

Poput Krista u Getsemaniju nosila je grijeh svijeta. Bila bi shrvana i užasnuta; postala je grijehom, kao i Isus Krist, prema 2 Kor 5,21. Ponekad bi rekla vlč. Finetu, „Ne približavaj mi se! Uprijat će te!“ Zastenala bi nesposobna bilo što više izustiti.

Molila se. Nije se više molila Isusu jer je bila jedno s Isusom, toliko je intimno živjela u njemu. Molila se Ocu. Osjetilo bi se da je ona Isus u agoniji u Maslinskem vrtu. Čulo se kako govorи: „Neka me mimoide ovaj kalež.“ A zatim: „Oče, neka bude volja tvoja!“

Muke bi se nastavile od četvrtka navečer kroz cijeli petak. Marthe je ponovno proživiljala sve prizore Muke. Sve bi završilo s pouzdanjem i mirom u Bogu, u petak navečer u različitim satima, kada bi uživkнуla: „Oče, u ruke tvoje predajem duh svoj.“ Potom bi snažno uzdahnula; glava bi joj pala uljevo, pa nauznak. Svršeno je. Čovjek bi pomislio da je mrtva. Bila je u ekstazi. Potom bi u subotu došla k sebi. Ponekad bi to bilo tek u nedjelju, ili (posljednjih godina njezina života) u ponedjeljak ujutro, ili čak u ponedjeljak popodne.

Kroz jedinstvo s Isusom u otajstvu patnje i smrti na križu za otkupljenje svijeta Marthe je postala velemajstor duhovnoga života. Bila je genij u mudrosti života, znala je što je krajnji cilj čovjekova života te o putevima koji vode do cilja. Ova francuska mističarka bila je svjesna velike drame u borbi između dobra i zla u srcima ljudi. Znala je da je čovjekova najveća tragedija grijeh te da ljudi žive kao da Bog ne postoji.

Bilo joj je vrlo jasno da ako živite u grijehu, postajete rob Sotone i tako idete u vječno prokletstvo. Marthin duhovni genij temeljio se na njezinu sudjelovanju u vječnom činu otkupljenja koji je Krist postigao svojom patnjom, smrću i uskršnućem.

Da bi spasila grješnike od vječne propasti, ova se bolesna žena ujedinila s Kristom u njegovoj žrtvi na križu za otkupljenje svijeta. Prinosila je svoje patnje i molitve za druge ljude, preuzimala na sebe njihove patnje kako bi za njih dobila milost obraćenja. Njezina je bol bila posebno velika kada više nije osjećala Božju prisutnost. Taj nedostatak bliskosti s Isusom za nju je bio „pakao“; iskusila je što je zapravo grijeh kao silna patnja.

ZAMAK - CHATEAU

Jedan od božanski nadahnutih projekata u srcu Marthe Robin bila je izgradnja katoličke škole za djevojčice. Njezin duhovni voditelj vlč. Faure smatrao je da je taj projekt osuđen na neuspjeh jer su i grad te zapravo cijela regija bili uvelike preplavljeni slobodnim misliocima, liberalima, koji nisu bili za kršćanske škole. Trebale su joj dvije godine da ga uvjeri da napravi prve korake za taj projekt. Konzultirao je on svećenike u okrugu, njih 17 u to doba; 16 od njih 17 mislilo je da je ideja „suluda“, s obzirom na prevladavajuću duhovnu klimu tog područja u to doba.

Da sažmemo priču: Zgrada koja je postala Chateau kupljena je i renovirana, a 12. listopada 1934. otvorena je škola Chateauneuf de Galaure. Do danas Chateauneuf de Galaure ima dvije srednje škole i poljoprivrednu školu, s ukupno oko 1000 učenika,

"FOYERS DE CHARITÉ"

Drugi božanski nadahnuti projekt u srcu Marthe bile su "Foyers de Charité" (Kuće ili ognjišta ljubavi), nešto posve novo u Crkvi. Kuće su to za duhovne obnove i duhovne vježbe koje su izgradili i organizirali posvećeni laici, a vodi ih svećenik. Prve duhovne vježbe u Foyers de Charité održane su 7. rujna 1936., a držao ih je jedan od Marthinih bliskih prijatelja, vlč. Finet. Prošle,

uzoru na Blaženu Djevicu Mariju, uzoru vjere koju je Službenica Božja uvijek slijedila.

Osnivajući Foyers de Charité gdje laici, pod brigom svećenika i budnim Marijinim pogledom, bez posebnih zavjeta ili obećanja, traže svetost u svakodnevnom životu, Marthe je skrenula pozornost na činjenicu koja je predugo bila zaboravljena: mogućnost, čak i dužnost svetosti koja se živi u svakodnevnom životu i povijesti. Stoga je svako foyer, ognjište mjesto gdje se duše prihvataju i prate duhovnim poticajima na putu otkrivanja temelja kršćanske vjere. Sabor je to samo potvrđio u Dogmatskoj konstituciji o Crkvi o sveopćem pozivu na svetost.

Jednostavnost Marthe Robin smjera na razmišljanje o Tereziji od Djeteta Isusa i njezinu „malom putu“ svetosti. Zaciјelo je, kao što smo gore spomenuli, postojao afinitet između Marthe i Therese iz Lisieuxa. Ona joj je nešto kao „starija sestra“. Naime, nakon što je Marthe 1926. uslijed teške bolesti pala u komu i ponovno se probudila nakon tri tjedna, rekla je da joj se sveta Terezija iz Lisieuxa ukazala tri puta i otkrila joj da treba i dalje živjeti kako bi se dovršila njezina misija u svijetu.

Ovaj događaj je vrlo važan jer nam pokazuje da mistika nikada nije izolirano iskustvo, već ima crkvenu, sveopću dimenziju. Svaka istinska osobna mistična karizma otkriva se u „sentire cum Ecclesia“, u „osjećaju s Crkvom“. Nitko nije svet sam za sebe. Osobna svetost uvijek je izraz zajedništva. Mala Terezija je rekla: „U srcu Crkve želim biti ljubav“. Marthe je iskusila to isto u najvišoj dimenziji, dimenziji ljubavi koja se predaje kako bi osvojila duše za Boga.

Ona je imala snažan utjecaj na mnoge laičke skupine prije Sabora. Doprinijela je osnivanju tolikih novih zajednica da se može smartati nekom vrsti primalje koja je sudjelovala u rađanju laičkih pokreta u Francuskoj prije i nakon Sabora. Još prije početka Sabora 1943. godine Marthe je upoznala S. Madeleine, utemeljiteljicu Isusovih Malih sestara Charlesa de Foucaulta. Otada su se dvije žene nastavile sastajati otprilike jednom godišnje. Bila je povezana s fokolarima, s Madeleine Delbré, Zajednicom Blaženstava itd.

NJEZINA SVETA SMRT I BAŠTINA

Nakon 50 godina patnje u jedinstvu s Isusom za obraćenje duša Marthe Robin je primila svoju vječnu nagradu na prvi petak u mjesecu, posvećen Presvetom Srcu Isusovu, 6. veljače 1981. Na njezinu pokopu bila su četiri biskupa, više od tristo svećenika. Na kraju se može reći kako ništa nije predisponiralo tu mlađu ženu sa sela da postane jednim od središnjih likova duhovne obnove Crkve u Francuskoj. Zračila je ljubavlju koja je preobrazila njezin život koji se protezao kroz 20. stoljeće. Isus joj je rekao: „Odlučio sam obnoviti ljubav koja izumire u svijetu“. Te Kristove riječi Marthe Robin sažimaju njezino poslanje, naime, otkriti bezuvjetnu Božju ljubav prema svima. Ostavština Marthe Robin je golema. Živi i danas kroz mnoge zajednice i pokrete u Crkvi, ali posebno širom svijeta kroz Foyers de Charité.

Marthe je mističarka u najužem smislu riječi. Uostalom, mistika nije ono što nas vodi izvan povijesti, nego ono što nas vodi u povijest i djelovanje u svijetu. Njezino zemaljsko bivovanje bilo je trajno poistovjećivanje s raspetim Isusom koje se ostvarilo u njezinim bezbrojnim patnjama, koje je svjesno doživljavala kao sjedinjenje s Kristovom mukom za spasenje duša.

Jean Guitton, francuski katolički filozof, napisao je knjigu o „svojoj djevojci“ Marthe. On govori o izvanrednom u običnome. Marthe je iskusila najviši stupanj nesvakidašnjeg u potpuno svagdanjoj dimenziji. Nepomično je ležala u svom krevetu više od šezdeset godina; ipak je sreela i upoznala prema procjeni više stotinu tisuća ljudi koji su dolazili posjetiti je u njezinoj spavaćoj sobi. Unatoč velikim bolima, ponekad je primala i do 60 ljudi dnevno, i svima se davala, na jednostavan i mudar način priopćujući dubinu Božjeg milosrđa, očitujući Isusovo lice u povijesti svih ljudi.

Rijetko koji mistik tako dugo živi. Sjetimo se Katarine Sijenske, koja je umrla u dobi od 33 godine. Ili Tereziji od Lisieuxa ili pak sv. Elisabeth iz Dijona koje nisu doživjele ni dvadeset i pet godina života. Marthina posebnost također leži u duljini i osjetljivosti razdoblja ljudske povijesti koje je proživjela. Razdoblje od 79 godina, od bolnog

iskustva dva svjetska rata do Drugog vatikan-skog sabora i dalje.

Osim filozofa Jeana Guittona poznato je da je veliki dominikanski teolog Reginald Garrigou-Lagrange nekoliko puta razgovarao s njom po nalogu pape Pija XII. Marthe je donekle bila potpuna nepoznаница, ali glas o noj dopro je čak do Pio XII., pa je stoga poslao k njoj toga, onodobno najuglednijeg teologa u Rimu. Veliki dominikanski teolog imao je nekoliko osobnih susreta s Marthe. Garrigou-Lagrange imao je za nju samo riječi dubokog divljenja. Treba imati pred očima da je Crkva onodobno cijenila iskrenost i kompetentnost oca Garrigou-Lagrangea tako da su mu se pape Benedikt XV., Pio XI. i Pio XII. obraćali u ozbiljnim pitanjima crkvenoga nauka. Godine 1941. otac Lagrange povjerio je značajnu izjavu dominikanskim studentima u Coublevieu:

„Već danas vam mogu reći, ne odajući nikakvu tajnu, da u Drôme živi sveta žena koja živi kontemplativnim životom kao žrtva ljubavi. Zove se Marthe Robin. Posjetio sam je na Papin osobni poticaj da ispitam teološku dubinu njezine vjere. Ostavila je duboki dojam na mene i to sam napisao samomu Papi.“

Ove riječi dokazuju tezu, čak i više, činjenicu koja je bila vrlo važna za Hansa Ursu von Balthasarom, naime temeljnu suglasnost između teologije i mistike, odnosno između teološkog mišljenja i življene vjere. Da parafraziramo svetog Tomu Akvinskog, teologija je uistinu *patiens divina*, božanska patnja i žar.

Završimo riječima Marthe koje izvrsno sažimaju njezin život ljubavi prema Kristu:

„Tvoj sam plijen, o Isuse, u križu i u radosti, u okrutnim kušnjama i u najsnažnijoj boli; o kako je slatko trpjeti kad je to žrtva Tebi! I kad netko kao svoje sunce ima snažni organj Tvoga srca. Znam gdje stanuje ljubav, vidjela sam sjaj njezina plamena, a za Tvoje nebo, o Isuse, cvijeće bih brala. Bolne muke krvare u mojoj duši, ali bez prestanka ponavljam: Zahvaljujem ti, Spasitelju moj.“

„O Djevice Marijo, daj da svakim danom budem sve poučljivija, strpljivija, jednostavnija; nezamijećena i zaboravljena. Ne tražim da Bog u meni učini vidljive stvari, nego samo da budem maleno, skromno dijete, krotka i ponizna srca.“

„Gospodine moj i Bože moj, Tebi se prepustam. Ti me želiš ovdje, i ovdje ću ostati, bez primisli na odlazak; a ako me želiš negdje drugdje, tada to želim i ja. Znam, o Isuse, da me uvijek i svugdje Ti spašavaš za sebe. O moj Isuse, kako pati Tvoja mala žrtva, ali kako Te ljubi, s onoliko ljubavi koliko je primila ... O Isuse, čuvaj me zauvijek. Ja pripadam samo Tebi, daj meni strpljivost i mir u svemu.“

„U Srce Isusovo uranjam grijeh, mržnju i bezboštvo.“ - Marthe Robin

SPAS, SPASENJE, SPASITELJ...

MILE MAMIĆ

Nedavno smo, poštovani čitatelji, govorili o riječima riba, janje i križ kao o simbolima Krista i kršćanstva. Govoreći o križu, proširili smo to na muku i smrt (Kristovu i našu) u svjetlu uskrsnuća.

Govoreći o riječi riba, spomenuli smo kako se je grčka riječ za ribu - ΙΧΘΥΣ (ichtis) sastojala od prvih slova nekoliko grčkih riječi i sveza koje su kršćanima bile vrlo važne: Ἰησοῦς Χριστός, Θεοῦ Υἱός, Σωτήρ (Iēsous Christos, Theou Yios, Sōtēr), što u prijevodu znači: **Isus Krist, Božji Sin, Spasitelj**. Iako u drugim jezicima nema takve podudarnosti, riječ riba i znak ribe postali su najstariji simboli Krista Spasitelja i njegovih vjernika.

JE LI SVATKO TKO NEKOGA SPASI - SPASITELJ?

Kad sam dolazio na Sveučilište u Mostaru kao gostujući profesor na Kroatičici, javila mi se jedna asistentica, mlada povjesničarka (Dijana Korać) i zahvaljuje mi što sam ju spasio u Karinskom zaljevu kad se je kao curica topila učeći se plivati. S radošću sam se prisjetio toga događaja, ali dobro znam da je samo Isus njezin i moj SPASITELJ.

Riječ *spasitelj* označuje vršitelja radnje od glagola *spasiti*, *spasim*. Od toga je glag. pridjev trpni spašen (strpljen – spašen). U skladu s tim bilo bi sasvim normalno da je glag. imenica spašenje (kao od gasiti – gašenje). Ali nije tako. U starijem hrvatskom jeziku bio je infinitiv *spasti*, *spasem*. U vezi s tim starijim glagolom imamo riječi: spas, spasenje, spasavanje (danas običnije *spašavanje*: *pojas, služba za spašavanje*). Od glagolske imenice *spasenje* načinjena je sveza: povijest spasenja. Načinjen je pridjev *spasenjski*: *spasenjska uloga Crkve*. Takva tvorba nije uobičajena, ali je u nekim svezama prihvatljiva. U tvorbi riječi dolazi do miješanja oblika od starijega glagola *spasti* (*spasavati*) i novijega *spasiti* (*spašavati*). Odglagolska imenica *spas* isto je što spasenje, ali može biti i istoznačnica za Spasitelj. Zato blagdan Uzašašće zovemo i

Spasovo. Postoji i stariji naziv *Križ*. Ako mislimo na Krista, Spas i Spasitelj obično pišemo velikim slovom. Onda nema množine. Jer samo je jedan *Krist Spas*, samo je jedan *Krist Spasitelj*. Nema ni izvedenice za ženski rod *spasiteljicu*.

KAKO ONDA ZOVEMO DRUGE OSOBE KOJE SPAŠAVAJU?

Ja sam Dijanu spasio. Jesam li ja njezin spasitelj? Planinari, jedrilici i razni drugi zanesenjaci koji se bave rizičnim športom ili hobijem često su izloženi raznim opasnostima. Zato postoje *spasilačke* ekipe na kopnu i moru. Postoje raznovrsne hitne spasilačke službe lječnika, planinara, zrakoplovaca, plivača, mornara, osobito vatrogasaca, koji su spremni izložiti vlastiti život spašavajući druge. Postoje dakle razne službe spašavanja, spasilačke ekipe.

KAKO JE TVOREN PRIDJEV SPASILAČKI I ZAŠTO?

Od mnogih glagola možemo načiniti imenicu za vršitelja radnje raznim sufiksima. To mogu biti sufksi: -telj, -lac, -ac, -ic itd. Od nekih glagola može se vršitelj radnje tvoriti na više načina. Od glagola čitati načinjene su tako ove imenice: čitatelj, čitalac (u starijem jeziku štilac) i čitač. Prema čitatelj

načinjena je imenica za žensku osobu *čitateljica*. Od čitalac, gen. čitaoca ne postoji takva mogućnost. To i jest razlog što je vrsni naš stručnjak za tvorbu riječi i utemeljitelj tvorbe riječi kao jezikoslovne discipline pokojni akademik Stjepan Babić u takvim slučajevima sustavno davao prednost sufikušu –telj u hrvatskome jeziku, a ne zato da bi se što više razlikovalo od srpskoga. Riječ štilac je zastarjelica prema glagolu štititi „čitati“. Od toga je ostalo štivo. U crkvi postoji služba čitača ili lektora. Čitač obično svečano čita za druge. Ženska osoba koja tako čita zove se *čitačica*. Čitač može značiti i „sprava za čitanje“, „čitalo“. Čitač dakle može značiti živo i neživo, a čitačica samo živu žensku osobu koja svečano drugima čita. Vidimo da nije sasvim jednak čitatelj, čitalac i čitač. I od glagola *spasiti* može biti vršitelj radnje *spasitelj* i *spasilac*. Sustavno bi valjalo dati prednost tvorenici *spasitelj* jer se od nje može izvesti imenica za žensku osobu koja spašava – *spasiteljica*. Pridjev bi bio *spasiteljski*. Akademiku Babiću kao praktičnom kršćaninu SPASITELJ JE SAMO ISUS KRIST, BOŽJI SIN (IHTIS). Zato je preporučivao da u vjerskoj uporabi bude Spasitelj samo za Isusa Krista, jedinoga Spasitelja svijeta. Zato u tom smislu nema množine niti imenice za žensku osobu koja spašava. U općem značenju iznimno je preporučio imenicu *spasilac*, pridjev *spasilački*. Pridjev *spasilački* tvoren je dakle od imenice *spasilac*. Množina je *spasioci*. Takva množina normalno u hrvatskome jeziku znači i muške i ženske osobe. Nema imenice *spasilica* za žensku osobu, ali to ne priječi da i ženske osobe mogu biti vrlo uspješne sudionice u spasilačkim ekipama kao i pojedinačno. Imenice na –lac često mijenjaju i u o: spasioca, spasiocu, spasioče, spasiocem, spasioci, spasiocima ... Zato se često i u nom. jednine po analogiji prema drugim padežima pojavi oblik na –oc: *spasioc, uplatioc, varioc* ... Ponekad se dogodi da i vrsni voditelji hrabre vatrogasce i druge aktiviste spasilačkih ekipa nazovu *spasiteljima*. To se uglavnom događa spikerima i novinarima koji nemaju temeljite kršćanske kulture. Na istom mediju, u vijesti o istom događaju, isti ili drugi voditelji preinake „spasitelji“ u „spasioci“, kako je Babić preporučivao.

Svakako izvorno grčki troslov i njegova polatinjena inačica s raznim tumačenjima jasno ističu Kristovu spasenjsku, spasiteljsku ulogu. Stoga mu s ljubavlju, zahvalnošću i povjerenjem radosno pjevajmo:

SPASITELJU, DOBRI ISUKRSTE, TI SI DOBAR PASTIR STADA SVOG.
TI NAD NJIME LEBDIŠ, BDIJEŠ, PAZIŠ,
DA GA NIŠTA NE ZADESI ZLO.

Tjedni molitveni program

zimski raspored (od 1. rujna do 31. svibnja)

PONEDJELJAK

7.30 h	Sv. misa na hrvatskom
Prijepodne	Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana	Susreti po dogovoru
Poslije podne	Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17 - 20 h	Večernji molitveni program i isповјед
17 h	Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h	Sv. misa, blagoslov predmeta
19 h	Molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice

UTORAK

7.30 h	Sv. misa na hrvatskom
Prijepodne	Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana	Susreti po dogovoru
Poslije podne	Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17 - 20 h	Večernji molitveni program i isповјед
17 h	Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h	Sv. misa, blagoslov predmeta
19 - 20 h	Euharistijsko klanjanje

SRIJEDA

7.30 h	Sv. misa na hrvatskom
Prijepodne	Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana	Susreti po dogovoru
Poslije podne	Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17-20 h	Večernji molitveni program i isповјед
17 h	Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h	Sv. misa, blagoslov predmeta
19 h	Molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice

ČETVRTAK

7.30 h	Sv. misa na hrvatskom
Prijepodne	Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana	Susreti po dogovoru
Poslije podne	Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17-20 h	Večernji molitveni program i isповјед
17 h	Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h	Sv. misa, blagoslov predmeta
19-20 h	Euharistijsko klanjanje

PETAK

7.30 h	Sv. misa na hrvatskom
Prijepodne	Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana	Susreti po dogovoru
Poslije podne	Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
14 h	Večernji molitveni program i isповјед
17 - 20 h	Radosna i žalosna otajstva krunice
17 h	Sv. misa, blagoslov predmeta
18 h	Euharistijsko klanjanje
19 - 20 h	Čašćenje Križa

SUBOTA

7.30 h, 11 h	Sv. misa na hrvatskom
Prijepodne	Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana	Susreti po dogovoru
Poslije podne	Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17 - 20 h	Večernji molitveni program i isповјед
17 h	Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h	Sv. misa, blagoslov predmeta
19 - 20 h	Euharistijsko klanjanje

NEDJELJA I BLAGDANI

7, 8, 11 i 18 h	Sv. misa na hrvatskom
Prijepodne	Sv. mise na raznim jezicima
Ispovijed	Prijepodne za vrijeme mise
Poslije podne	Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
14 h	Krunica na Brdu ukazanja
17 - 20 h	Večernji molitveni program i isповјед
17 h	Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h	Sv. misa, blagoslov predmeta
19 h	Molitva za ozdravljenje duše i tijela, slavna otajstva krunice

POTICAJ ZA LECTIO DIVINA

Iz preobilja biblijskih tekstova Crkva nam iz dana u dan nudi odabranu duhovnu hranu – misna čitanja iz Staroga i Novoga zavjeta. Iz broja u broj Glasnika mira u ovoj čete rubrici nači kratice koje upućuju na biblijsku knjigu, poglavje i redak misnih čitanja za razdoblje od 15. do 15. u mjesecu. Božja je riječ radosna vijest. Ona je živa i djelotvorna. Ako se izložimo njezinu djelovanju, ona ima snagu mijenjati nas.

Ponedjeljak, 15. 4. 2024.

Dj 6,8-15; Ps 119,23-24.26-27.29-30; lv 6,22-29

Utorak, 16. 4. 2024.

Dj 7,51 – 8,1a; Ps 31,3c-4.6.7.b.8a.17.21ab; lv 6,30-35

Srijeda, 17. 4. 2024.

Dj 8,1b-8; Ps 66,1-3a.4-7a; lv 6,35-40

Četvrtak, 18. 4. 2024.

Dj 8,26-40; Ps 66,8-9.16-17.20; lv 6,44-51

20 godina među
najslušanijim
radiopostajama u BiH

24-satni obiteljski, kulturni,
vjerski, informativni i
zabavni program

Pružamo istinitu,
pouzdanu i provjerenu
informaciju

Radio koji ima dušu od 1991. godine

Postani podupiratelj!

Kako postati podupiratelj? Jednostavno!
Pošaljite nam vaše osobne podatke na
podupiratelji@medjugorje.hr i godišnjom
članarinom od 40 KM (za Hrvatsku: 160
HRK, za zemlje EU: 35 EUR, za Švicarsku
50 CHF) i postanite dio naše radijske
obitelji. Hvala vam od srca!

ODAŠILJAČI U BOSNI I HERCEGOVINI:

Međugorje 98,3 **MHz**, Mostar 100,00 **MHz**
Rama 104,7 **MHz**, Sarajevo 96,1 **MHz**
Bugojno 101,8 **MHz**, Olovka 96,1 **MHz**
Zenica 100,1 **MHz**, Nova Bila 100,00 **MHz**
Jajce 87,8 **MHz**, Žepče 100,1 **MHz**
Banja Luka 87,8 **MHz** / 106,7 **MHz**

ODAŠILJAČI U REPUBLICI HRVATSKOJ:

Split, Južna Hrvatska **101,5 MHz**
Zagreb, Lika, Sr. Hrvatska **107,8 MHz**
SATELIT: Europa, Bliski istok i Afrika - EUTELSAT 16°E
EMITIRAMO UŽIVO I PUTEM INTERNETA:
www.radio-medjugorje.com

Uredništvo: +387 36 653 580, Program uživo: +387 36 653 581
Marketing: +387 36 653 548, Fax: +387 36 653 552
radio-mir@medjugorje.hr, www.radio-medjugorje.com

